KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, 4 listopada 2026 r.
COM(2026) 777 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW

Strategia UE na rzecz zrównoważonej turystyki

{SWD(2026) 777 wersja ostateczna}

Turystyka: strategiczny atut dla konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju i odporności Europy

Turystyka wnosi ogromną wartość dla Europy, jej gospodarki oraz bogactwa kulturowego i społecznego. Wspiera wzrost gospodarczy, zatrudnienie, wydajność, innowacje oraz rozwój terytorialny na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym[1] . Podróżowanie po Europie jest wyrazem swobody przemieszczania się, różnorodności kulturowej i przyrodniczej, bezpieczeństwa oraz autentyczności. UE jest wiodącym kierunkiem turystycznym na świecie. W 2025 r. przyjęła blisko 600 milionów turystów zagranicznych, co stanowiło prawie 40 % wszystkich przyjazdów turystów zagranicznych na świecie[2] . Ta wiodąca pozycja odzwierciedla atrakcyjność europejskiego stylu życia, którego najbardziej bezpośrednim i namacalnym wyrazem jest turystyka.

W 2025 r. turystyka bezpośrednio przyczyniła się do 4,1% całkowitej wartości dodanej brutto UE, a uwzględniając pośrednie i indukowane skutki wydatków turystycznych, udział ten wyniósł aż 10,1%[3] . W całej UE sektor ten zatrudnia ponad 20 milionów osób i obejmuje około 5 milionów przedsiębiorstw, z których 99% to MŚP, a 96% to mikroprzedsiębiorstwa[4] . Turystyka jest również kluczowym sektorem eksportowym, stanowiącym 11% całkowitego eksportu usług w UE[5] . Generuje ona rozległe efekty zewnętrzne w wielu różnych sektorach, w tym w transporcie, budownictwie, handlu detalicznym i rolnictwie, co potęguje jej wkład gospodarczy. Inwestycje w turystykę mogą stymulować rozwój infrastruktury publicznej i prywatnej oraz poprawiać jakość usług, z których korzystają zarówno odwiedzający, jak i mieszkańcy[6] .

Turystyka pełni ważną funkcję społeczną w Europie, łącząc ludzi. Dostarczając aktywność gospodarczą i miejsca pracy bezpośrednio do obszarów peryferyjnych, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz wiejskich, turystyka pomaga również ludziom żyć i pracować w ramach swojej społeczności, sprawiając, że swoboda pozostania w miejscu zamieszkania staje się rzeczywistością[7] . Szczególnie w przypadku wysp, regionów przybrzeżnych, górskich i najbardziej oddalonych turystyka odgrywa kluczową rolę dla lokalnych gospodarek i spójności społecznej. Turystyka jest również ważnym narzędziem globalnego oddziaływania Europy i dyplomacji miękkiej, kształtując sposób, w jaki UE jest postrzegana na całym świecie jako kierunek turystyczny oraz jako model zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju. Jednocześnie sektor ten odczuwa znaczący wpływ niestabilności geopolitycznej i wstrząsów, szczególnie w regionach przygranicznych na wschodzie (lądowych i morskich)[8] w związku z agresywną wojną Rosji przeciwko Ukrainie oraz w państwach członkowskich dotkniętych konfliktem na Bliskim Wschodzie[9] . Niemniej jednak Europa pozostaje otwartym, bezpiecznym i gościnnym miejscem dla wszystkich podróżnych.

---

[1] Turystyka stanowi szeroko pojęty ekosystem wzajemnie powiązanych działań i branż. W niniejszej strategii termin „ekosystem turystyczny" odnosi się do tego szeroko pojętego, wzajemnie powiązanego systemu, natomiast termin „sektor turystyczny" jest używany w odniesieniu do przedsiębiorstw i branży turystycznej.

[2] Światowa Organizacja Turystyki (UN Tourism), „World Tourism Barometer, tom 24, nr 2, załącznik statystyczny", maj 2026 r.

[3] Panel danych UE dotyczących turystyki, „Wkład gospodarczy turystyki", dostęp w listopadzie 2026 r.

[4] Komisja Europejska, „Europejski monitor ekosystemów przemysłowych", dostęp: listopad 2026 r.; Panel danych UE dotyczących turystyki, „Przedsiębiorstwa turystyczne według wielkości (%)", dostęp: listopad 2026 r.

[5] Eurostat, „Międzynarodowy handel usługami (od 2010 r.)", dostęp: listopad 2026 r.

[6] OECD, „Trendy i polityka turystyczna OECD 2026", Wydawnictwo OECD, Paryż, 2026.

[7] Enrico Letta, „O wiele więcej niż rynek – szybkość, bezpieczeństwo, solidarność: wzmocnienie jednolitego rynku w celu zapewnienia zrównoważonej przyszłości i dobrobytu wszystkim obywatelom UE", sprawozdanie dla Rady Europejskiej, kwiecień 2024 r., s. 15; Komisja Europejska, „Strategia na rzecz prawa do pobytu – Twój region, Twoja przyszłość", dostęp: listopad 2026 r.

[8] Lądowe i morskie granice UE z Rosją, Białorusią i Ukrainą przebiegają przez regiony w dziewięciu państwach członkowskich (Finlandia, Estonia, Łotwa, Litwa, Polska, Słowacja, Węgry, Rumunia i Bułgaria), zgodnie z definicją zawartą w komunikacie Komisji Europejskiej „Komunikat w sprawie regionów wschodnich UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą: silne regiony dla bezpiecznej Europy", COM(2026) 82 final.

[9] Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 19 marca 2026 r. en-20260319-european-council-conclusions.pdf.

Patrząc w przyszłość, przewiduje się, że do 2030 r. liczba przyjazdów turystów z całego świata osiągnie 2 mld, w porównaniu z 1,5 mld w 2025 r.[10] . Ten stały wzrost stwarza dalsze możliwości dla turystyki w UE w zakresie wspierania wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, innowacji i dobrobytu społecznego. Jednocześnie należy skutecznie zarządzać przepływami turystów, z korzyścią zarówno dla turystów, jak i mieszkańców.

Parlament Europejski, Rada, a także inne podmioty instytucjonalne[11] oraz zainteresowane strony[12] wezwały do silniejszej i lepiej skoordynowanej reakcji politycznej na szczeblu UE na wspólne wyzwania, przed którymi stoi turystyka w UE. Niniejsza strategia ma na celu realizację tego wezwania, opierając się jednocześnie na już solidnych fundamentach polityki UE. Opracowana wspólnie „Ścieżka transformacji turystyki 2022”[13]oraz „Europejska agenda na rzecz turystyki 2030” Rady[14]wytyczyły wspólny kierunek, który jest obecnie realizowany.

Niniejsza strategia przedstawia wizję ekosystemu turystyki UE opartego na zrównoważonym rozwoju i innowacjach. Promuje ona konkurencyjność, odporność i inkluzywność, mając na celu uwolnienie potencjału produktywności i wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ma ona na celu umocnienie pozycji Europy jako wiodącego na świecie kierunku turystycznego, oferującego autentyczne, płynne i wysokiej jakości doświadczenia, które celebrują i chronią jej bogate dziedzictwo kulturowe oraz różnorodność biologiczną, zarówno dla dzisiejszych odwiedzających, jak i przyszłych pokoleń.

Cele strategiczne

(i) Wzmocnienie konkurencyjności sektora: wspieranie europejskiego ekosystemu przedsiębiorczości.

(ii) Promowanie Europy jako destynacji turystycznej: umocnienie pozycji Europy jako wiodącej światowej destynacji turystycznej.

(iii) Promowanie zrównoważonej, wyważonej i dostępnej turystyki: rozłożenie korzyści płynących z turystyki na różne regiony i pory roku. Zapewnienie, by podróże były przystępne cenowo i dostępne dla wszystkich.

(iv) Przejście od ilości do wartości: zapewnienie, by turystyka przynosiła wymierne korzyści społecznościom lokalnym.

(v) Budowa bardziej odpornego i dostępnego ekosystemu: przygotowanie sektora na przyszłe wstrząsy.

(vi) Wspieranie transformacji ekologicznej i cyfrowej: wspieranie sektora we wdrażaniu czystych, opartych na obiegu zamkniętym i innowacyjnych praktyk.

Aby zrealizować tę wizję, w strategii określono **trzy filary obejmujące 10 obszarów działania**, skupiając się ściśle na tych dziedzinach, w których inicjatywy UE przynoszą najbardziej namacalną wartość, przy pełnym poszanowaniu kompetencji krajowych, zgodnie z art. 195 TFUE. Obszary działania są ze sobą ściśle powiązane, ponieważ tylko razem **zapewnią** one **konkurencyjność, zrównoważony rozwój i odporność UE**.

[10] Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO), „50 lat turystyki: globalne trendy i scenariusze na przyszłość. Dokument informacyjny na 26. Zgromadzenie Ogólne UNWTO”, UNWTO, Madryt, listopad 2025 r.

[11] Rada Unii Europejskiej, „Budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki na przyszłość – konkluzje Rady”, dokument Rady 9075/26, maj 2026 r.; Parlament Europejski, „Rezolucja z dnia 28 kwietnia 2026 r. w sprawie poprawy połączeń, ochrony dziedzictwa kulturowego i wspierania lokalnej doskonałości w europejskiej turystyce: zarządzanie destynacjami i regionalny rozwój turystyki (2025/2120(INI))”, kwiecień 2026 r.; Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES), „Turystyka w UE: zrównoważony rozwój jako czynnik długoterminowej konkurencyjności”, luty 2026 r.; Europejski Komitet Regionów, „W kierunku zrównoważonej i odpornej turystyki w Unii Europejskiej: strategia zrównoważonego i elastycznego zarządzania”, grudzień 2025 r.

[12] Komisja Europejska, Strategia UE na rzecz zrównoważonej turystyki, SWD°(2026)°777 wersja ostateczna, listopad 2026 r.

[13] Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP, „Ścieżka transformacji dla turystyki”, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, luty 2022 r.

[14] Rada Unii Europejskiej, „Europejska agenda na rzecz turystyki 2030 – konkluzje Rady”, dokument Rady 15441/22, grudzień 2022 r.

1 Zwiększanie konkurencyjności turystyki w UE

Wzmocnienie konkurencyjności sektora turystycznego stanowi impuls dla destynacji turystycznych i przedsiębiorstw, w szczególności MŚP. Lepszy dostęp do danych, mniejsze obciążenia administracyjne, wykwalifikowana siła robocza oraz lepsza łączność mają zasadnicze znaczenie dla tego, by turystyka mogła nadal wprowadzać innowacje i realizować swój potencjał rozwojowy na rzecz regionów i społeczności lokalnych.

1.1 Warunki sprzyjające rozkwitowi MŚP: współpraca, uproszczenie procedur i wzrost

MŚP stanowią podstawę europejskiego ekosystemu turystycznego i jego konkurencyjności. MŚP z branży turystycznej są głównymi pracodawcami dla kobiet i młodzieży, zwłaszcza na obszarach wiejskich, przybrzeżnych i górskich, a także na wyspach, gdzie brakuje miejsc pracy. Zapewniają one również lokalny obieg dochodów z turystyki poprzez regionalne łańcuchy dostaw, co ma znaczący wpływ na inne lokalne sektory. MŚP te zapewniają również autentyczne doświadczenia, które decydują o atrakcyjności Europy.

Wartość turystyczna jest tworzona przez całą destynację, a nie tylko przez poszczególne przedsiębiorstwa. Jednak MŚP zbyt często działają w izolacji, osiągając ograniczony wzrost wydajności, podczas gdy więksi gracze, tacy jak grupy hotelowe, operatorzy transportowi i biura podróży oraz platformy rezerwacyjne, kontrolują kapitał, dane i technologie. Dlatego też, jako motyw przewodni niniejszej strategii, Komisja zachęca do **nawiązywania partnerstw między MŚP a dużymi przedsiębiorstwami działającymi w ekosystemie turystycznym** poprzez działania przewidziane w niniejszej strategii. W ten sposób skala, innowacyjność i lokalna autentyczność wzajemnie się wzmacniają z korzyścią dla destynacji i całego ekosystemu turystycznego.

Aby zwiększyć konkurencyjność MŚP w sektorze turystycznym, Komisja będzie wspierać je w stosowaniu odpowiednich przepisów UE oraz w korzystaniu z dostępnych narzędzi związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną i cyfrową, a także z działaniami na rzecz klimatu. **MŚP z sektora turystycznego otrzymają pomoc techniczną, szkolenia i wsparcie w zakresie budowania potencjału, aby ułatwić im tę transformację**. Gospodarki regionalne i lokalne uzależnione od turystyki są szczególnie wrażliwe na zmiany klimatu[15]. Wraz ze zmianami klimatu zmieniają się również wzorce i warunki podróżowania. Aby dostosować się do tej zmiany w kierunku nowej geografii turystyki, niezbędne są działania zapobiegawcze, gotowość i przewidywanie, w szczególności w przypadku MŚP. W tym celu Komisja opracuje praktyczne i łatwo dostępne **narzędzia dla MŚP z sektora turystycznego oraz ośrodków turystycznych, aby pomóc im lepiej przygotować się i dostosować do zmian klimatu**.

Przejrzyste i proste otoczenie regulacyjne stanowi również kluczową podstawę utrzymania konkurencyjności przedsiębiorstw turystycznych. Komisja uruchomi **unijną inicjatywę** na rzecz **uproszczenia przepisów** dotyczących turystyki, angażującą państwa członkowskie i zainteresowane strony z sektora turystycznego w ukierunkowaną wymianę informacji, która zostanie uwzględniona w istniejącej platformie Komisji ds. uproszczenia przepisów[16] . Celem będzie zebranie rzeczywistych i ilościowych dowodów dotyczących obciążeń administracyjnych, z jakimi borykają się przedsiębiorstwa turystyczne i destynacje turystyczne. Bariery mogą wynikać z przepisów UE, ale także z problemów związanych z ich wdrażaniem oraz nadmiernym rozszerzaniem zakresu przepisów[17] . Wyniki tych działań mogą doprowadzić do sformułowania zaleceń dotyczących działań mających na celu dalsze uproszczenie przepisów UE dla sektora turystycznego, zgodnie z programem Komisji na rzecz lepszych uregulowań prawnych.

Inicjatywa ta zintensyfikuje prace nad już realizowanymi działaniami na rzecz uproszczenia przepisów w tym sektorze. Przed końcem 2026 r. Komisja przedstawi wniosek dotyczący **modernizacji przepisów dotyczących podatku VAT mających zastosowanie do sektora podróży i turystyki**. Dzięki temu przepisy te zostaną dostosowane do aktualnych trendów w branży turystycznej, cyfryzacji oraz kontekstu globalnego. Oczekuje się, że reforma ta poprawi

[15] Europejska Agencja Środowiska, „Europejska ocena ryzyka klimatycznego", raport EEA 01/2024, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, marzec 2024 r.

[16] Komisja Europejska, „Platforma uproszczeń”, dostęp w listopadzie 2026 r.
[17] Nadmierne regulacje: podczas transpozycji dyrektyw UE do prawa krajowego państwa członkowskie wprowadzają przepisy lub wymogi krajowe wykraczające poza to, co wymaga prawodawstwo.

konkurencyjności unijnych operatorów turystycznych oraz równych warunków działania w UE, upraszczając jednocześnie przestrzeganie przepisów przez dostawców usług transportu pasażerskiego, zwłaszcza MŚP[18] .

Ponadto Komisja, w ścisłej konsultacji z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, oceni obecne ramy prawne oraz zaproponuje opcje i zalecenia mające na celu poprawę porównywalności **systemów klasyfikacji obiektów noclegowych**, a także stopniowo zbada możliwość uwzględnienia innych systemów certyfikacji, takich jak informacje dotyczące dostępności i efektywności środowiskowej. Systemy te różnią się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich i regionach, co powoduje dezorientację wśród odwiedzających oraz nierówne warunki konkurencji dla dostawców usług noclegowych, zwłaszcza MŚP prowadzących działalność transgraniczną.

Obszar działania 1: Komisja

- uruchomi do 2027 r. **unijną inicjatywę** na rzecz **uproszczenia przepisów** w sektorze turystycznym, aby zebrać praktyczne dane dotyczące obciążeń administracyjnych, z jakimi boryka się sektor turystyczny i ośrodki turystyczne,
- przedstawi do końca 2026 r. wniosek dotyczący **zmiany i unowocześnienia przepisów dotyczących podatku VAT mających zastosowanie do sektora podróży i turystyki** oraz
- uruchomi do 2027 r. ukierunkowane **wsparcie dla MŚP z sektora turystycznego** w zakresie ich przejścia na czystą energię i cyfryzację.

1.2 Dane, cyfryzacja i innowacje

Dane, cyfryzacja i innowacje mają kluczowe znaczenie dla konkurencyjności turystyki w UE. Dostęp do danych, ich wykorzystanie oraz bezpieczna wymiana danych są niezbędne, aby pomóc ośrodkom turystycznym i przedsiębiorstwom dostosować się do zmian w zachowaniach podróżnych i warunkach rynkowych, umożliwiając jednocześnie podejmowanie świadomych decyzji. Możliwości te można jednak w pełni wykorzystać jedynie w sprawiedliwym środowisku cyfrowym, w którym siła rynkowa nie przekłada się na nieuczciwą zależność handlową. Platformy rezerwacyjne online muszą zatem działać w oparciu o przejrzyste praktyki handlowe, skuteczną konkurencję i zasady sprawiedliwości. Ma to zasadnicze znaczenie dla europejskiego ekosystemu turystycznego, który w dużej mierze składa się z MŚP, oraz dla konkurencyjnego i przejrzystego środowiska dystrybucji, które wspiera wybór konsumentów, innowacje i odporność. Ustawa o rynkach cyfrowych[19] oraz ustawa o usługach cyfrowych[20] stanowią przekrojowe ramy w tym zakresie, a ich skuteczne i spójne egzekwowanie ma kluczowe znaczenie dla ochrony niezależności przedsiębiorstw turystycznych i zagwarantowania konsumentom rzeczywistego wyboru.

Aby zapewnić dostęp do wysokiej jakości, wiarygodnych danych dla organizacji zarządzających destynacjami (DMO), przedsiębiorstw, osób fizycznych oraz decydentów na wszystkich szczeblach zarządzania, niezwykle ważne jest **pełne wdrożenie wspólnej europejskiej przestrzeni danych turystycznych**[21] . Konieczne są dalsze prace nad wspólną europejską przestrzenią danych turystycznych w celu zapewnienia silnych powiązań operacyjnych z innymi europejskimi sektorowymi przestrzeniami danych oraz odpowiednimi modelami danych[22] . **Komisja wzywa państwa członkowskie do zwiększenia świadomości zainteresowanych stron na temat celu i korzyści płynących z wymiany danych oraz ze Wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki**.

Ponadto oficjalne statystyki europejskie nadal odgrywają ważną rolę w dostarczaniu danych podmiotom publicznym i prywatnym. W związku z tym Komisja przedstawi wniosek dotyczący **modernizacji rozporządzenia (UE) nr 692/2011 w sprawie europejskich statystyk dotyczących turystyki**. Jego celem jest zapewnienie

[18] Komisja Europejska, „Pakiet dotyczący podatku VAT w sektorze podróży i turystyki", data dostępu: listopad 2026 r.

[19] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, rozporządzenie (UE) 2022/1925 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 września 2022 r. w sprawie konkurencyjnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmieniające dyrektywy (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (ustawa o rynkach cyfrowych)

[20] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, rozporządzenie (UE) 2022/2065 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmieniające dyrektywę 2000/31/WE (ustawa o usługach cyfrowych),

[21] Komisja Europejska, „W kierunku wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki: pobudzanie wymiany danych i innowacji w całym ekosystemie turystycznym", COM(2023) 478 wersja ostateczna, lipiec 2023 r.

[22] Komisja Europejska, „Chmura dziedzictwa kulturowego", Badania i innowacje, dostęp: listopad 2026 r.

bardziej kompletne, szczegółowe, aktualne i opłacalne oficjalne statystyki dotyczące turystyki[23] . Uzupełnieniem oficjalnych statystyk jest panel turystyczny UE[24] – uznane internetowe narzędzie wiedzy, zapewniające przejrzystą wizualizację wskaźników istotnych dla turystyki, pomagające w identyfikacji problemów i ułatwiające podejmowanie inicjatyw politycznych. Komisja będzie dalej rozwijać możliwości analityczne panelu. W tym celu Komisja utworzy **Obserwatorium Turystyki UE** w celu monitorowania zmian w całym sektorze, analizowania ważnych trendów oraz dostarczania informacji przydatnych dla polityki unijnej i krajowej. **Jednym z rezultatów będzie opracowanie wspólnych ram oceny wyników dla sektora**.

Sztuczna inteligencja (AI) oparta na danych odgrywa kluczową rolę w przekształcaniu sektora, wpływając na niemal każdy aspekt podróży i turystyki, w tym wspierając bardziej zindywidualizowane doświadczenia, sprawną wymianę informacji oraz lepsze zarządzanie destynacjami. Chociaż rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji stanowią strategiczną szansę na wzmocnienie konkurencyjności oraz obecności w sieci destynacji i przedsiębiorstw, niezbędne jest, aby Europa zachowała kontrolę nad swoimi danymi, narracjami i tworzeniem wartości. Komisja będzie współpracować z zainteresowanymi stronami nad włączeniem turystyki do strategii UE „Apply AI”[25]w celu uwzględnienia najlepszych praktyk dotyczących odpowiedzialnego i **bezpiecznego wdrażania sztucznej inteligencji w turystyce**, w oparciu o konkretne przypadki zastosowań. Stworzy ona możliwości szkoleniowe w ramach istniejących i przyszłych inicjatyw UE, w tym europejskich centrów innowacji cyfrowych.

Zbliżające się wdrożenie unijnych portfeli tożsamości cyfrowej oraz przyszłe wprowadzenie unijnych portfeli biznesowych[26] oferują bezpieczne i łatwe w użyciu narzędzia identyfikacyjne, które są niezbędne do zapewnienia płynnej obsługi użytkownika i uproszczenia procesów biznesowych. W szczególności unijne portfele tożsamości cyfrowej zapewnią bezpieczne ramy zaufania służące do identyfikacji i autoryzacji agentów AI w branży podróży i turystyki. Za zgodą podróżnego agent przedstawiałby odpowiednie poświadczenia ze swojego unijnego portfela tożsamości cyfrowej na każdym etapie – od rezerwacji po lokalne atrakcje. Przedsiębiorstwa będą polegać na agentach opartych na sztucznej inteligencji autoryzowanych za pośrednictwem europejskich portfeli biznesowych, dzięki czemu będzie jasne, którą firmę reprezentuje dany agent i jakie działania może wykonywać. **Komisja uruchomi projekt pilotażowy z udziałem organizacji publicznych i prywatnych, w ramach którego przetestowana zostanie integracja agentów opartych na sztucznej inteligencji z portfelami na podstawie rzeczywistych przypadków użycia**[27] .

Innowacje są jednym z głównych czynników napędzających konkurencyjność turystyki w UE, która tradycyjnie przoduje w rozwoju technologicznym. Misja „Neutralne klimatycznie i inteligentne miasta”[(28)] , obejmująca 112 miast, w których mieszka 12% ludności UE, ma na celu znaczne ograniczenie do 2030 r. emisji gazów cieplarnianych w kilku sektorach, takich jak energetyka, transport i gospodarka odpadami, przyczyniając się tym samym do bardziej zrównoważonej turystyki. Europejska Rada ds. Innowacji wspiera innowacyjne start-upy opracowujące technologie strategiczne o potencjalnych zastosowaniach w sektorze turystycznym, zwłaszcza w dziedzinach kultury i kreatywności, mobilności oraz czystych technologii[29] . Inicjatywa „Europejskie regionalne doliny innowacji” wspiera międzyregionalne innowacje w turystyce[30] . Start-upy z branży technologii turystycznych są kluczowymi motorami innowacji, ale

[23] Komisja Europejska, „Statystyki dotyczące turystyki w Europie – aktualizacja przepisów”, Have Your Say, data dostępu: listopad 2026 r.
[24] Komisja Europejska, „EU Tourism Dashboard”, dostęp: listopad 2026 r.
[25] Komisja Europejska, „Wykorzystaj sztuczną inteligencję”, Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy, dostęp: listopad 2026 r.
[26] Komisja Europejska, „Czym są projekty pilotażowe na dużą skalę?”, Cyfrowy portfel tożsamości UE, dostęp: listopad 2026 r.
[27] Komisja Europejska, „Projekty pilotażowe: Czym są projekty pilotażowe na dużą skalę”, Cyfrowy portfel tożsamości UE, dostęp: listopad 2026 r.
[28] Komisja Europejska, Misja na rzecz miast neutralnych klimatycznie i inteligentnych, lipiec 2025 r.
[29] Komisja Europejska, „Europejska Rada ds. Innowacji”, dostęp: listopad 2026 r.
[30] Komisja Europejska, „Regionalne doliny innowacji”, dostęp: listopad 2026 r.

będą napotykać utrzymujące się bariery związane z finansowaniem na wczesnym etapie, dostępem do rynku oraz weryfikacją w rzeczywistych warunkach[31] . W państwach członkowskich działają **inkubatory i akceleratory skupiające się na turystyce**, a Komisja będzie wspierać większą synergię między nimi, m.in. poprzez wydarzenia kojarzące partnerów, aby zmniejszyć fragmentację i ułatwić transgraniczne wdrażanie na większą skalę innowacyjnych rozwiązań, wzmacniając w ten sposób europejską suwerenność. W 2027 r. program „Horyzont Europa" sfinansuje technologie wspierające zrównoważoną turystykę kulturową poprzez zarządzanie ruchem turystycznym oparte na sztucznej inteligencji, inteligentniejsze podróże niskoemisyjne, immersyjne dziedzictwo cyfrowe, wielojęzyczne pośrednictwo kulturowe oraz poprawę dostępności[32] . Będzie to stanowiło dodatkowe wsparcie dla konkurencyjności sektora turystycznego, w tym poprzez finansowanie na rzecz beneficjentów z sektora MŚP.

Obszar działania 2: Komisja będzie

- wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu **wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki** do 2029 r., aby zapewnić dostęp do wysokiej jakości, wiarygodnych danych,
- zaproponuje **modernizację rozporządzenia (UE) nr 692/2011 dotyczącego europejskich statystyk w zakresie turystyki** do 2027 r.,
- utworzy do 2027 r. **Obserwatorium Turystyki UE** w celu monitorowania zmian w całym sektorze, analizowania istotnych trendów oraz dostarczania informacji na potrzeby polityki UE, a także
- wspieranie **większej synergii między start-upami z branży turystycznej a inwestorami** do 2027 r., m.in. poprzez organizację wydarzeń służących nawiązywaniu kontaktów.

1.3 Umiejętności i talenty w turystyce

Aby zwiększyć konkurencyjność i zrównoważony rozwój gospodarczy, turystyka w UE musi stać się miejscem przyciągającym talenty, gdzie wykwalifikowani pracownicy mogą się rozwijać. Niedobory siły roboczej i umiejętności stanowią poważne przeszkody dla rozkwitu turystyki w UE[33] , co wymaga podjęcia zintegrowanych działań obejmujących umiejętności (podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie), mobilność siły roboczej, dostępność i przystępność cenową mieszkań, sprawiedliwe warunki pracy oraz poprawę ogólnej atrakcyjności sektora. Osiągnięto już pewne postępy, ale nadal istnieją znaczne luki w umiejętnościach w poszczególnych państwach członkowskich, regionach i modelach turystycznych (np. nadmorskim, alpejskim, miejskim). 92% MŚP w sektorze turystycznym UE ma trudności z zatrudnieniem wykwalifikowanego personelu, głównie z powodu braku kandydatów o odpowiednich umiejętnościach[34] . Organizacje zarządzające destynacjami (DMO) borykają się z podobnymi wyzwaniami w zakresie szkoleń i zatrudnienia niezbędnych do realizacji ich misji, która obejmuje zarządzanie przepływami turystycznymi oraz zapewnianie odwiedzającym niezapomnianych wrażeń.

Aby zapewnić niezbędne szkolenia i rozwój talentów, Komisja uruchomi wysokiej jakości **Akademię Turystyki UE,** która będzie oferować możliwość uzyskania cyfrowych mikrokwalifikacji. Akademia będzie wspierana przez sieć krajowych instytutów turystycznych, uniwersytetów, instytucji kształcenia zawodowego oraz innych odpowiednich interesariuszy, którzy będą opracowywać i gromadzić treści szkoleniowe oraz programy nauczania. Będzie ona opierać się na wynikach istniejących projektów UE dotyczących umiejętności oraz wkładzie branży, a także na partnerstwie na dużą skalę w dziedzinie turystyki w ramach Paktu UE na rzecz Umiejętności oraz sojuszy wzorcowych na rzecz współpracy sektorowej w zakresie umiejętności w sektorze turystycznym[35] .

[31] OECD, „Wykorzystanie inkubatorów i akceleratorów do wspierania start-upów z branży podróży i turystyki", OECD Tourism Papers, nr 2026/01, OECD Publishing, Paryż, sierpień 2026 r.
[32] Komisja Europejska, „Program prac klastra 2 programu »Horyzont Europa« na rok 2027: Zabezpieczenie zrównoważonej turystyki kulturowej na przyszłość", Program prac programu „Horyzont Europa" na lata 2026–2027, s. 116–120, dostęp: listopad 2026 r.
[33] Eurostat, „Wskaźnik wolnych miejsc pracy według klasyfikacji NACE Rev. 2.1 – dane roczne", dostęp: listopad 2026 r.
[34] Komisja Europejska, „Miejsca pracy i umiejętności w turystyce", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, dostęp: listopad 2026 r.; OECD, „Trendy i polityki turystyczne OECD 2026", Wydawnictwo OECD, Paryż, 2026 r., dostęp: listopad 2026 r.
[35] FUTOUR Alliance, „FUTOUR Alliance", PACTS4ALL, data dostępu: listopad 2026 r.

Akademia skorzysta z dogłębnej analizy rynku pracy w sektorze turystycznym przeprowadzonej przez **Europejskie Obserwatorium Umiejętności**[36] . Analiza ta będzie opierać się na modelach prognozowania umiejętności, umożliwiających ocenę profili zawodowych i programów kształcenia najlepiej odpowiadających przyszłym potrzebom. Ponadto kluczowe znaczenie ma zapewnienie zrozumienia kwalifikacji i ich poziomów we wszystkich państwach członkowskich, w związku z czym Komisja zaproponowała niedawno **inicjatywę na rzecz przenoszenia kwalifikacji**[37] , zobowiązującą państwa członkowskie do wydawania interoperacyjnych i bezpiecznych cyfrowych dokumentów potwierdzających kwalifikacje oraz do udostępniania porównywalnych informacji na temat kwalifikacji.

Komisja opublikuje **badanie dotyczące warunków pracy w turystyce**, obejmujące również negocjacje zbiorowe, po przeprowadzeniu konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami[38] . Pomoże to w znalezieniu rozwiązań zwiększających atrakcyjność miejsc pracy w turystyce w UE dla zróżnicowanej siły roboczej. Obejmie to wykorzystanie ram dialogu społecznego, w tym zainicjowanie nowych dialogów związanych z turystyką, takich jak dialog społeczny dla sektora hotelarskiego, restauracyjnego i gastronomicznego[39] . W następstwie przyjęcia pakietu na rzecz sprawiedliwej mobilności pracowników[40] oraz planu działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy[41] , do końca 2026 r. Komisja przedstawi wniosek ustawodawczy dotyczący ustawy o wysokiej jakości miejscach pracy, aktualizujący unijne przepisy chroniące pracowników, a jednocześnie wspierające wydajność i konkurencyjność.

Aby pomóc sektorowi w radzeniu sobie z niedoborami siły roboczej po wyczerpaniu wszystkich możliwych opcji w ramach UE, Komisja zachęca państwa członkowskie do pełnego wykorzystania możliwości przewidzianych w **dyrektywie w sprawie pracowników sezonowych**[42] **.** Komisja zachęca również państwa członkowskie do udziału w unijnej puli talentów[43] oraz partnerstwach na rzecz talentów[44] . Komisja będzie również prowadzić wymianę doświadczeń z państwami członkowskimi na odpowiednich istniejących forach w zakresie najlepszych praktyk mających na celu zaradzenie niedoborom siły roboczej dotykającym sektor turystyczny.

Obszar działania 3: Komisja

- uruchomi do 2027 r. wysokiej jakości **Akademię Turystyki UE,** aby zapewnić niezbędne szkolenia i rozwój talentów, których potrzebuje ten sektor, oraz
- opublikuje do 2028 r. **badanie dotyczące warunków pracy w turystyce**.

1.4 Płynna i zrównoważona łączność oraz infrastruktura

Konkurencyjność sektora turystycznego zależy od płynnej, bezpiecznej i sprawnej mobilności w całej Europie, co ma szczególne znaczenie dla wysp, obszarów przybrzeżnych, wiejskich i oddalonych. Zapewnienie skutecznej i zrównoważonej łączności stanowi sedno jednolitego rynku, a wdrożenie

[36] Galanakis, Y. i Vergote, W., „Europejskie Obserwatorium Informacji o Umiejętnościach – Mapowanie informacji o umiejętnościach w UE – Raport techniczny", Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2026 r., dostęp: listopad 2026 r.

[37] Komisja Europejska, „Przenoszalność umiejętności: ułatwianie przepływu umiejętności i kwalifikacji ponad granicami", dostęp: listopad 2026 r.

[38] Inicjatywa Komisji dotycząca „Oceny warunków pracy i identyfikacji rozwiązań mających na celu zwiększenie atrakcyjności miejsc pracy w sektorach transportu i turystyki w Unii Europejskiej" zaowocuje opracowaniem kart krajowych oraz dokumentów informacyjnych na potrzeby warsztatów, a jej zwieńczeniem będzie konferencja końcowa i sprawozdanie zaplanowane na połowę 2028 r.

[39] Komisja Europejska, „Dialog społeczny międzybranżowy i sektorowy", dostęp: listopad 2026 r.

[40] Komisja Europejska, „Pakiet na rzecz sprawiedliwej mobilności pracowników", data dostępu: listopad 2026 r.

[41] Komisja Europejska, „Plan działania na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy", COM(2025) 944 wersja ostateczna, grudzień 2025 r.

[42] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy jako pracownicy sezonowi", Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, marzec 2014 r.

[43] Komisja Europejska, „EU Talent Pool", Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych, data dostępu: listopad 2026 r.

[44] Komisja Europejska, „Partnerstwa na rzecz talentów", Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych, data dostępu: listopad 2026 r.

sieć transportowa TEN-T[45] oraz budowa i modernizacja infrastruktury transportowej istotnej dla turystyki.

W przypadku niektórych rodzajów transportu, takich jak lotnictwo, podróżni od dziesięcioleci mają łatwy dostęp do biletów. Nie dotyczy to jednak usług kolejowych i podróży multimodalnych. Wnioski Komisji dotyczące **rozporządzenia w sprawie rezerwacji multimodalnych, rozporządzenia w sprawie biletów kolejowych oraz ukierunkowanej zmiany rozporządzenia w sprawie praw pasażerów kolei** (zwanego „pakietem pasażerskim")[46] usprawnią funkcjonowanie dystrybucji biletów online, zwiększając zaufanie konsumentów, popyt na podróże kolejowe oraz ogólną konkurencyjność sektora.

Podczas konsultacji dotyczących niniejszej strategii większość zainteresowanych stron wskazała **kolej dużych prędkości jako priorytet w zakresie poprawy zrównoważonej łączności**. W 2025 r. Komisja przyjęła plan działania w zakresie kolei dużych prędkości[47] , który określa kroki mające na celu budowę szybszej, bardziej interoperacyjnej i lepiej połączonej sieci, skrócenie czasu podróży oraz uczynienie kolei bardziej atrakcyjną alternatywą dla lotów na krótkich trasach. W komunikacie „Łącząc Europę dzięki kolei dużych prędkości" ogłoszono dalsze wsparcie dla rozwoju kolei, z którego w większości skorzystają również konwencjonalne usługi pasażerskie, w tym pociągi nocne[48] . Komisja będzie dalej wzmacniać **atrakcyjność mobilności kolejowej dla turystyki**, w tym pociągów nocnych i podróży kolejowych jako formy doświadczenia turystycznego, poprzez nawiązywanie kontaktów między podmiotami z sektora kolejowego i turystycznego podczas **wydarzeń na wysokim szczeblu**.

Skuteczna konkurencja ma zasadnicze znaczenie dla połączeń lotniczych, o czym świadczy wzrost liczby obsługiwanych społeczności od czasu liberalizacji unijnych usług lotniczych. Komisja zaproponuje **zmianę rozporządzenia w sprawie usług lotniczych**, aby podróże lotnicze w Europie stały się bardziej niezawodne, przejrzyste i odporne, z korzyścią dla turystyki. Ponadto ocena adekwatności przepisów dotyczących portów lotniczych[49] oraz nadchodząca **odnowiona strategia lotnicza**[50] mają na celu utrzymanie konkurencyjności rynku lotniczego UE i zapewnienie dobrych połączeń poprzez jego porty lotnicze, w tym na wyspach, w obszarach oddalonych, regionach najbardziej oddalonych oraz z państwami trzecimi, przy jednoczesnym zwiększeniu zrównoważonego rozwoju sektora.

Połączenia morskie są równie istotne dla dotarcia do wielu miejsc docelowych. Porty UE obsługują około 395 mln pasażerów rocznie i, jak uznano w strategii UE dotyczącej portów[51], stanowią one arterie życia dla wysp, regionów przybrzeżnych i regionów najbardziej oddalonych. Infrastruktura portowa i marinas w UE powinna zostać zmodernizowana i stać się bardziej zrównoważona. W przypadkach, gdy rynek nie jest w stanie zaspokoić potrzeb publicznych na istotnych trasach, Komisja będzie nadal wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu obowiązków świadczenia usług publicznych, zwłaszcza w odniesieniu do regionów odległych, wyspiarskich i niedostatecznie obsługiwanych. Przeszkodą, z jaką borykają się turyści podróżujący **łodziami rekreacyjnymi** w UE, jest brak wzajemnego uznawania licencji na żeglugę rekreacyjną w poszczególnych krajach[52] . Komisja będzie dążyć do harmonizacji

---

[45] Komisja Europejska, „Zarządzanie siecią TEN-T", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, stan na listopad 2026 r.

[46] Komisja Europejska, „Jedna podróż, jeden bilet, pełne prawa: Komisja upraszcza rezerwację podróży w całej Europie oraz podróżowanie pociągiem", maj 2026 r.

[47] Komisja Europejska, „Plan dotyczący kolei dużych prędkości", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, data dostępu: listopad 2026 r.

[48] Komisja Europejska, „Łączenie Europy dzięki kolejom dużych prędkości", COM(2025) 903 wersja ostateczna, listopad 2025 r.

[49] Komisja Europejska, „Przegląd rozporządzenia w sprawie usług lotniczych", „Wyraź swoją opinię", data dostępu: listopad 2026 r.; Komisja Europejska, „Ocena funkcjonowania unijnego prawodawstwa dotyczącego portów lotniczych", „Wyraź swoją opinię", data dostępu: listopad 2026 r.

[50] Komisja Europejska, „Strategia lotnicza UE", Have Your Say, dostęp: listopad 2026 r.

[51] Komisja Europejska, „Komisja przedstawia strategię UE dotyczącą portów mającą na celu wzmocnienie konkurencyjności, bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju europejskich portów", marzec 2026 r.

[52] Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, Panteia, Kourounioti, I. i Burgess, A., „Badanie mające na celu określenie zalet i wad ewentualnego wzajemnego uznawania uprawnień do prowadzenia łodzi rekreacyjnych – raport końcowy", Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2025 r., dostęp: listopad 2026 r.

system ten wraz z wnioskiem dotyczącym decyzji Rady w sprawie stosowania rezolucji EKG ONZ nr 40 w sprawie międzynarodowego certyfikatu dla operatorów łodzi rekreacyjnych.

Wynajem samochodu daje możliwość odkrywania różnych miejsc w obrębie kraju i za granicą. Obecnie w Europie nadal istnieje wiele barier utrudniających podróże obejmujące kilka krajów. W związku z tym Komisja przedstawi **wniosek ustawodawczy mający na celu ułatwienie i obniżenie kosztów korzystania z wynajmowanych samochodów w ruchu transgranicznym** oraz będzie współpracować z branżą wynajmu samochodów w celu opracowania rozwiązań cyfrowych umożliwiających bezkontaktową obsługę. Uprości to podróże obejmujące kilka krajów i wykorzystujące różne środki transportu oraz obniży koszty transgranicznego wynajmu samochodów. Częstą trudnością dla turystów i operatorów autokarowych jest poruszanie się po **różnych lokalnych ograniczeniach dostępu pojazdów w miastach**. Komisja uruchomi nową inicjatywę, dzięki której informacje te będą szerzej dostępne i łatwiejsze do uzyskania. Ponadto niedawny przegląd dyrektywy w sprawie praw jazdy[53]przewiduje, że **mobilne prawa jazdy** wydane przez jedno państwo członkowskie będą uznawane przez wszystkie pozostałe.

Aby ułatwić podróżowanie po dotarciu turystów do miejsca docelowego, Komisja będzie współpracować z organami i stowarzyszeniami transportu publicznego w celu zbadania rozwiązań **zapewniających interoperacyjność lokalnych systemów biletowych w całej UE.** Poprawi to dostęp do informacji o podróżach i zakupie biletów oraz sprawi, że cyfrowe opcje planowania, rezerwacji i płatności będą bardziej dostępne, inkluzywne i łatwe w użyciu. Komisja przeprowadzi również badanie dotyczące rozwoju **sektora lokalnego transportu pasażerskiego na żądanie** (taksówki i prywatne pojazdy wynajmowane z kierowcą). Zbadane zostaną przeszkody i potencjał tego sektora, w szczególności jego wkład w dekarbonizację i mobilność multimodalną, a także jego znaczenie dla turystyki.

Mobilność aktywna jest kluczowym czynnikiem sprzyjającym zrównoważonej turystyce, zapewniając turystom bezemisyjny, zdrowy i przystępny cenowo sposób poruszania się zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Komisja, Parlament i państwa członkowskie zobowiązały się w Europejskiej deklaracji w sprawie jazdy na rowerze[54] do stworzenia sprzyjających warunków wspierających jazdę na rowerze jako zrównoważony środek rekreacji i turystyki. Komisja będzie nadal promować turystykę rowerową poprzez wspieranie integracji tras rowerowych, takich jak EuroVelo[55], z transportem publicznym i usługami przyjaznymi dla rowerzystów, tak aby odwiedzający mogli zwiedzać miejsca docelowe w sposób zrównoważony.

Obszar działania 4: Komisja

- zaproponuje **zmianę rozporządzenia w sprawie usług lotniczych** do 2027 r., aby podróże lotnicze w Europie stały się bardziej niezawodne, przejrzyste i odporne, a także przeprowadzi ocenę adekwatności przepisów dotyczących portów lotniczych oraz
- zaproponuje **przepisy ułatwiające i obniżające koszty korzystania z wypożyczonych samochodów w ruchu transgranicznym**
  do 2027 r.,
- dalsze zwiększanie **atrakcyjności transportu kolejowego dla turystyki** poprzez nawiązywanie kontaktów między podmiotami z branży kolejowej i turystycznej w ramach **wydarzeń na wysokim szczeblu** do 2027 r., oraz
- zbadanie rozwiązań zapewniających **interoperacyjność lokalnych systemów biletowych w całym UE**
  we współpracy z organami zarządzającymi transportem publicznym i stowarzyszeniami do 2028 r.

[53] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Dyrektywa (UE) 2025/2205 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 października 2025 r. w sprawie praw jazdy, zmieniająca rozporządzenie (UE) 2018/1724 i dyrektywę (UE) 2022/2561 oraz uchylająca dyrektywę 2006/126/WE i rozporządzenie Komisji (UE) nr 383/2012”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2025 r.

[54] Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska, „Europejska deklaracja w sprawie jazdy na rowerze”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, C/2024/2377, kwiecień 2024 r.

[55] Europejska Federacja Rowerzystów, „EuroVelo”, dostęp: listopad 2026 r.

2 Wzmocnienie zrównoważonego rozwoju i budowanie odporności

Długoterminowa konkurencyjność europejskiej turystyki zależy od zrównoważonego rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego. Aby to osiągnąć, potrzebne są zintegrowane i oparte na danych podejścia do zarządzania oraz sprawdzone mechanizmy współpracy w całym ekosystemie turystycznym. Ochrona środowiska i budowanie odporności to zabezpieczanie fundamentów, na których opiera się znaczna część turystyki.

2.1 Przejście na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz ochrona środowiska

Europa jest kontynentem, na którym następuje najszybsze ocieplenie[56] ; boryka się z coraz częstszymi okresami ekstremalnych upałów, intensywnymi opadami deszczu i powodziami, a także z nasilającymi się suszami i malejącą ilością opadów w regionach południowych oraz zmniejszoną dostępnością śniegu w regionach górskich[57] . Turystyka musi jeszcze bardziej **zmniejszyć swój ślad klimatyczny i środowiskowy** poprzez ograniczenie emisji, zanieczyszczeń i odpadów, a także ochronę różnorodności biologicznej, dobrostanu zwierząt i zasobów naturalnych[58] . Częścią rozwiązania jest wdrażanie modeli biznesowych opartych na praktykach gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacjach, energii odnawialnej oraz podejściu **ESG (środowiskowym, społecznym i ładu korporacyjnego)**. Zrównoważony rozwój środowiskowy stwarza ogromne możliwości dla sektora. To sprawia, że zrównoważony rozwój klimatyczny i środowiskowy staje się priorytetem dla podmiotów działających w branży turystycznej.

Sektor turystyczny musi wdrożyć modele biznesowe **oparte na praktykach gospodarki o obiegu zamkniętym i innowacjach**, co zostanie wsparte przyszłym wnioskiem dotyczącym ustawy o gospodarce o obiegu zamkniętym[59] . **Jest to szczególnie ważne dla wysp, gdzie praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym mogą pomóc w złagodzeniu presji na gospodarkę odpadami i wodą w okresach szczytowego natężenia ruchu turystycznego**. Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów[60] wyznacza cel ograniczenia marnotrawstwa żywności o 30% do 2030 r. w handlu detalicznym, restauracjach, usługach gastronomicznych i gospodarstwach domowych.

Zrównoważony rozwój turystyki ma szczególne znaczenie w gęsto zaludnionych obszarach miejskich o dużym natężeniu ruchu turystycznego, borykających się z takimi wyzwaniami, jak zanieczyszczenie powietrza i hałas. Jednocześnie wiele miast UE jest pionierami, którym udało się z powodzeniem pogodzić turystykę z wysokim poziomem ochrony środowiska i zrównoważonym rozwojem miejskim[61] .

Komisja przyjęła niedawno wytyczne określające, w jaki sposób europejska **sieć obszarów chronionych Natura 2000** może pełnić rolę silnego motoru napędowego zrównoważonej ekologicznie i regeneracyjnej turystyki, jednocześnie chroniąc i poprawiając stan siedlisk i gatunków, które ma chronić[62] . **Europejska sieć szlaków górskich i schronisk** jest jednym z przykładów tego, jak aktywna

[56] Służba ds. Zmian Klimatu programu „Kopernik", „Dlaczego Europa ociepla się tak szybko?", „Stan klimatu w Europie 2025", data dostępu: listopad 2026 r.

[57] Europejska Agencja Środowiska, „Europejska ocena ryzyka klimatycznego", raport EEA nr 1/2024, data dostępu: listopad 2026 r.

[58] Komisja Europejska, „Strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej do 2030 r.: Przywrócenie natury do naszego życia", COM(2020) 380 final, maj 2020 r.; Komisja Europejska, „Europejska strategia na rzecz odporności wodnej", COM(2025) 280 final, czerwiec 2025 r.; Komisja Europejska, „Zalecenie Komisji (UE) 2025/1179 z dnia 4 czerwca 2025 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasady »efektywne gospodarowanie wodą przede wszystkim«", Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, Dz.U. L, 2025/1179, czerwiec 2025 r.

[59] Komisja Europejska, „Akt w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym", „Wyraź swoją opinię", dostęp w listopadzie 2026 r.

[60] Komisja Europejska, „Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów", Dyrekcja Generalna ds. Środowiska.

[61] Komisja Europejska, „Benidorm oficjalnie rozpoczyna swój rok 2025 jako europejski zielony pionier inteligentnej turystyki", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, luty 2025 r.; Rada Miasta Benidorm, „Benidorm zdobywa nagrodę European Green Leaf Award w Portugalii i będzie reprezentować zielone miasta UE w 2028 r.", dostęp w listopadzie 2026 r.(62) Komisja Europejska, „Dokument roboczy służb Komisji: Natura 2000 i zrównoważona turystyka", Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, dostęp: listopad 2026 r.

Turystyka może łączyć w sobie dziedzictwo kulturowe, zdrowie publiczne, ochronę przyrody, wolontariat i rozwój obszarów wiejskich[63] .

Do końca 2026 r. Komisja sfinalizuje przepisy i wytyczne dla hoteli dotyczące stosowania sprawdzonej metody obliczania śladu środowiskowego produktu, co pomoże hotelom w pomiarze i ograniczaniu ich oddziaływania na środowisko. Ponadto Komisja przedstawi zaktualizowane **kryteria unijnego oznakowania ekologicznego dla usług zakwaterowania turystycznego**[64] w celu wspierania bardziej zrównoważonych modeli biznesowych w turystyce. Komisja będzie również **wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa z sektora turystycznego w stosowaniu odpowiednich przepisów UE oraz dostępnych narzędzi związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną i działaniami na rzecz klimatu**, w tym poprzez opracowanie zestawu narzędzi dla MŚP zawierającego wytyczne dotyczące wdrażania działań na rzecz klimatu, a także poprzez oferowanie szkoleń i działań w zakresie budowania potencjału.

Obszar działania 5: Komisja będzie

- wspierać **małe i średnie przedsiębiorstwa z sektora turystycznego w stosowaniu odpowiednich przepisów UE oraz dostępnych narzędzi związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną i działaniami na rzecz klimatu**, m.in. poprzez opracowanie zestawu narzędzi dla MŚP zawierającego wytyczne, oferowanie szkoleń i działań w zakresie budowania potencjału do 2028 r., a także
- przedstawi do 2028 r. zaktualizowane **kryteria unijnego oznakowania ekologicznego dla usług zakwaterowania turystycznego,** aby wspierać bardziej zrównoważone modele biznesowe w turystyce.

2.2 Unijny model zarządzania turystyką

Władze krajowe, organizacje zarządzające destynacjami (DMO), regiony i władze lokalne odgrywają wiodącą rolę w radzeniu sobie z rosnącym i nakładającym się na siebie zestawem wyzwań i możliwości, przed którymi stoi turystyka. Ponadto polityka turystyczna oraz inne krajowe, regionalne, miejskie lub terytorialne strategie rozwoju są często realizowane w izolacji. Skuteczne radzenie sobie z tą mnogością zadań wymaga zintegrowanych praktyk zarządzania. Aby wesprzeć organizacje zarządzające destynacjami (DMO), opierając się na istniejących najlepszych praktykach w państwach członkowskich, Komisja zaproponuje **unijny model zarządzania turystyką**, który może służyć państwom członkowskim jako dobrowolny punkt odniesienia, na przykład przy opracowywaniu krajowych i regionalnych planów partnerstwa, pozyskiwaniu funduszy unijnych oraz angażowaniu kapitału prywatnego. Model ten zostanie opracowany w ścisłej konsultacji z państwami członkowskimi, regionami, władzami lokalnymi i zainteresowanymi stronami.

Model ten będzie stopniowo łączył istniejące i nowe środki wsparcia UE oraz praktyczne narzędzia istotne dla zintegrowanego zarządzania turystyką. Zapewni zbiór elastycznych i ewoluujących praktycznych instrumentów, które pomogą destynacjom włączyć turystykę do strategii rozwoju terytorialnego i spójności społecznej oraz pogodzić rozwój turystyki z celami zrównoważonego rozwoju zarówno środowiskowego, jak i społecznego. Ustanowi on wspólne ramy odniesienia pozwalające sprostać wspólnym wyzwaniom, wzmacniając zaangażowanie władz lokalnych, MŚP i społeczności w proces podejmowania decyzji. Opierając się na doświadczeniach zdobytych w ramach odpowiednich inicjatyw UE[65] , prace te rozpoczną się od fazy przygotowawczej, która zostanie uruchomiona w 2027 r. i będzie miała na celu opracowanie planu działania dotyczącego metodologii, ram zarządzania, narzędzi, kryteriów sukcesu i wskaźników odniesienia, a także przeprowadzenie pilotażowego wdrożenia. W tym kontekście, we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, Komisja **zbada** również **możliwość opracowania wspólnych ram certyfikacji zrównoważonych destynacji turystycznych**.

[63] Europejska Federacja Turystyki Pieszej (ERA), „Karta EUMA i ERA w sprawie europejskich szlaków turystycznych i górskich”, dostęp: listopad 2026 r.
[64] Komisja Europejska, Wspólne Centrum Badawcze, „Ekolabel UE dla obiektów zakwaterowania turystycznego”, dostęp: listopad 2026 r.
[65] Komisja Europejska, „D3HUB: Transformacja europejskiej turystyki oparta na danych”, dostęp: listopad 2026 r.

Turystyka musi przynosić korzyści nie tylko podróżnym, przedsiębiorstwom turystycznym i lokalnym gospodarkom, ale także społecznościom nadmorskim i wiejskim[66] , zgodnie ze strategią UE na rzecz odpornych, prosperujących i przyjaznych do życia społeczności nadmorskich[67] oraz Europejskim paktem na rzecz oceanów[68] . Turystyka jest motorem dobrobytu, który stanowi podstawę żywotności demograficznej i zapewnia społeczną oraz gospodarczą zrównoważoność terytoriów, na których rozwija się w harmonijny sposób. W tym kontekście należy zwrócić szczególną uwagę na właściwą równowagę między podażą a popytem w różnych miejscowościach turystycznych UE oraz na jej rozkład w poszczególnych regionach i porach roku[69] . Podczas gdy niektóre miejscowości przyciągają wielu odwiedzających, inne obszary, równie bogate w potencjał, mają trudności z przyciągnięciem turystów i czerpaniem korzyści gospodarczych płynących z turystyki. Sezonowość pozostaje silna – 42 % wszystkich noclegów przypada na trzy najpopularniejsze miesiące[70] . Aby rozwiązać te problemy, Komisja zaproponuje **zalecenie Rady w sprawie zrównoważonego zarządzania turystyką** oraz **zestaw narzędzi UE na rzecz zrównoważonej turystyki**. Celem jest pomoc destynacjom w osiągnięciu zrównoważonej turystyki poprzez skupienie się na wspólnych rozwiązaniach, które można dostosować do lokalnych uwarunkowań, w tym w kontekście transgranicznym. Rozwiązania te mogłyby wskazywać, w jaki sposób destynacje mogą zaradzić sezonowej koncentracji poprzez promowanie turystyki całorocznej, dostosowywanie się do zmieniających się warunków, a jednocześnie poprawę połączeń komunikacyjnych w celu wzmocnienia potencjału mniej znanych destynacji w zakresie przyciągania odwiedzających. Należy znaleźć właściwą równowagę między popytem turystycznym w konkretnej lokalizacji i w określonym czasie a możliwościami danej destynacji. Zestaw narzędzi zgromadzi wspólne podejścia i zasady z całej UE i spoza niej[71] , w tym spostrzeżenia dotyczące środków związanych z wynajmem krótkoterminowym[72] .

Turystyka rejsowa, zarówno morska, jak i śródlądowa, stwarza znaczące możliwości gospodarcze dla destynacji nadmorskich i wyspiarskich, portów, miast oraz lokalnych przedsiębiorstw. Ponadto budowa statków wycieczkowych stanowi podstawę europejskiego przemysłowego sektora morskiego, przyczyniając się w znacznym stopniu do strategicznej autonomii morskiej Europy. Z tej perspektywy ważne jest, aby chronić konkurencyjność UE jako obszaru działalności statków wycieczkowych. Jednocześnie turystyka rejsowa wymaga starannego zrównoważenia liczby przyjazdów i wyjazdów w niektórych miejscach docelowych oraz zarządzania jej skutkami. Aby wesprzeć ten cel, Komisja powoła **„Dialog na rzecz współpracy w zakresie rejsów wycieczkowych**”, który zgromadzi państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne, zainteresowane strony z branży oraz społeczeństwo obywatelskie. Jego celem będzie określenie praktycznych rozwiązań dotyczących dalszego wzmacniania zrównoważonego rozwoju, łączności, cyfryzacji, zarządzania przepływem turystów oraz odporności, w koordynacji z odpowiednimi inicjatywami UE w zakresie gospodarki morskiej i portów[73] .

---

66 Komisja Europejska, „Długoterminowa wizja obszarów wiejskich UE”, dostęp: listopad 2026 r.

67 Komisja Europejska, „Strategia UE na rzecz odpornych, prosperujących i przyjaznych do życia społeczności nadbrzeżnych”, COM(2026) 530 final, czerwiec 2026 r.

68 Komisja Europejska, „Europejski pakt oceaniczny”, COM(2025) 281 final, czerwiec 2025 r.

69 Eurostat, „Noclegi w obiektach zakwaterowania turystycznego według regionów NUTS 3”, baza danych Eurostatu, dostęp: listopad 2026 r.

70 Eurostat, „Sezonowość w sektorze zakwaterowania turystycznego”, Statistics Explained, dostęp w listopadzie 2026 r.

71 Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Rozporządzenie (UE) 2025/925 z dnia 7 maja 2025 r. w sprawie mechanizmu usuwania przeszkód prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2025 r., data dostępu: listopad 2026 r.

72 Komisja Europejska, „Ustawa o przystępnym cenowo mieszkalnictwie”, dostęp: listopad 2026 r.

73 Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, „Dobre praktyki w zakresie zrównoważonej turystyki rejsowej”, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2023 r., dostęp: listopad 2026 r.

Obszar działania 6: Komisja

- rozpocznie opracowywanie wspólnego **unijnego modelu zarządzania turystyką,** począwszy od 2027 r., w ramach procesu opartego na współpracy, mającego na celu wsparcie destynacji turystycznych, oraz
- przedstawi projekt **zalecenia Rady w sprawie zrównoważonego zarządzania turystyką** oraz wspólny **zestaw narzędzi UE na rzecz zrównoważonej turystyki** do 2027 r., aby pomóc destynacjom w osiągnięciu korzystnych przepływów turystycznych.

2.3 Wspieranie praw turystów, przystępności cenowej i turystyki sprzyjającej włączeniu społecznemu

Długoterminowa zrównoważoność sektora turystycznego zależy również od poprawy dostępności, wzmocnienia praw turystów oraz zapewnienia turystyki sprzyjającej włączeniu społecznemu. Silne prawa konsumentów i pasażerów oraz ich skuteczne egzekwowanie mają kluczowe znaczenie dla utrzymania i zwiększenia atrakcyjności Europy jako destynacji turystycznej. Niedawno zmienione **rozporządzenie w sprawie praw pasażerów linii lotniczych**[74]przyniesie korzyści turystom dzięki lepszej ochronie w przypadku zakłóceń w ruchu lotniczym. Rozporządzenie to jaśniej określa prawa do odszkodowania i nakłada na linie lotnicze obowiązek proaktywnego informowania pasażerów o przysługującym im prawie do odszkodowania w przypadku opóźnień, odwołania lotu lub utraty połączenia. Wprowadza ono również nowe prawa, takie jak prawo do samodzielnego wyboru trasy (prawo do rezerwacji własnych alternatywnych rozwiązań transportowych), oraz zapewnia lepsze egzekwowanie praw pasażerów. Ponadto pasażerom będzie łatwiej porównać ceny, ponieważ zmienione rozporządzenie nakłada na linie lotnicze i platformy obowiązek domyślnego wyświetlania ceny biletu lotniczego z uwzględnieniem bagażu podręcznego. Aby ułatwić życie pasażerom linii lotniczych, Komisja zbada sposoby zapewnienia większej widoczności lotów, na których dozwolone jest przewożenie na pokładzie ponad 100 ml płynów.

Zmieniona **dyrektywa w sprawie zorganizowanych podróży** poprawi ochronę osób podróżujących w ramach pakietów turystycznych, zmniejszy obciążenia dla operatorów oraz doprecyzuje obowiązki organizatorów[75] . Szacowana korzyść dla przedsiębiorstw wynosi co najmniej 181,4 mln EUR rocznie w całej UE dzięki niższym kosztom administracyjnym[76] , co powinno przynieść korzyści również konsumentom. Zbliżająca się zmiana rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumentów[77] wzmocni publiczne egzekwowanie praw konsumentów, w tym praw turystów, oraz przyczyni się do zapewnienia równych warunków działania dla przedsiębiorstw w sektorze turystycznym, m.in. poprzez bezpośrednie uprawnienia egzekucyjne na szczeblu UE w konkretnych przypadkach. Z myślą o obywatelach Komisja będzie nadal udostępniać **aktualny i łatwo dostępny przegląd praw turystów** wynikających z obowiązującego prawodawstwa UE, w tym praw osób podróżujących w ramach zorganizowanych wycieczek oraz praw pasażerów**,** napisany prostym językiem i we wszystkich językach urzędowych UE[78] . Będzie to wspierać wdrażanie i egzekwowanie podstawowych praw konsumentów w turystyce oraz pomoże przedsiębiorstwom w przestrzeganiu prawa UE.

---

[74] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Rozporządzenie (UE) nr 2026/2202 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 261/2004 ustanawiającego wspólne zasady odszkodowań i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład oraz odwołania lub dużego opóźnienia lotów oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 2027/97 w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego w odniesieniu do przewozu lotniczego pasażerów i ich bagażu”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2026.

[75] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Dyrektywa (UE) 2026/1024 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2026 r. zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/2302 w celu zwiększenia skuteczności ochrony podróżnych oraz uproszczenia i wyjaśnienia niektórych jej aspektów”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2026.

[76] Komisja Europejska, „Dokument roboczy służb Komisji: Sprawozdanie z oceny skutków towarzyszące wnioskowi dotyczącemu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/2302 w celu zwiększenia skuteczności ochrony podróżnych oraz uproszczenia i doprecyzowania niektórych aspektów tej dyrektywy”, SWD(2023) 906 final, 2023.

[77] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Rozporządzenie (UE) 2017/2394 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów dotyczących ochrony konsumentów oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004”, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2017 r.

[78] Unia Europejska, „Podróże”, Your Europe, data dostępu: listopad 2026 r.; Komisja Europejska, „Kampania na rzecz praw pasażerów”, Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, data dostępu: listopad 2026 r.

Przystępność cenowa jest ważnym aspektem dobrze funkcjonującego ekosystemu turystycznego. Wśród mieszkańców UE, którzy nie odbywają podróży turystycznych, 39 % wymienia przyczyny finansowe jako jeden z powodów nieuczestniczenia w turystyce[79] . Przystępność cenowa decyduje o możliwości dostępu szerokiego grona konsumentów do usług turystycznych i miejsc docelowych, przyczyniając się jednocześnie do utrzymania popytu w całym sektorze. Ma zatem znaczenie zarówno z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju społecznego, jak i gospodarczego[80] , zwłaszcza gdy siła nabywcza gospodarstw domowych znajduje się pod presją. **Zachęca się państwa członkowskie do korzystania z istniejących najlepszych praktyk w zakresie turystyki społecznej i powiązanych programów zapewniających przystępność cenową.**

Turystyka zrównoważona społecznie musi mieć charakter integracyjny, wspierając zarówno odwiedzających, jak i lokalne społeczności. Przedsiębiorstwa turystyczne i destynacje, które stosują zasady „projektowania dla wszystkich", oferują korzyści nie tylko osobom niepełnosprawnym i o ograniczonej sprawności ruchowej, ale także starszym podróżnym i rodzinom z małymi dziećmi, a ostatecznie wszystkim podróżnym. Takie podejście może pomóc w rozwoju możliwości turystycznych przez cały rok oraz w wykorzystaniu potencjału rozwijającej się „srebrnej gospodarki". Nowa **europejska karta osoby niepełnosprawnej**[81] zapewni jej posiadaczom pewność prawną, że ich status osoby niepełnosprawnej zostanie uznany oraz że będą mieli równy dostęp do specjalnych warunków i preferencyjnego traktowania w dowolnym miejscu w UE. Ponadto Komisja będzie udostępniać **informacje na temat turystyki bez barier dla destynacji turystycznych i przedsiębiorstw** na platformie turystycznej UE, prezentując dobre praktyki oraz praktyczne wytyczne i narzędzia[82] . Komisja zaproponuje również **ukierunkowaną zmianę przepisów dotyczących praw pasażerów**[83] , aby podróże stały się bardziej dostępne i przewidywalne dla osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej.

Komisja zbada wraz z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, czy platforma „Women in Transport – Platform for Change"[(84)] mogłaby posłużyć jako wzór dla podobnej platformy w sektorze turystycznym. Pomogłoby to wspierać współpracę zainteresowanych stron oraz wymianę dobrych praktyk w zakresie **równości płci w turystyce**, w szczególności na stanowiskach kierowniczych lub wyższego szczebla. Komisja zbada również wraz z zainteresowanymi stronami, czy **sieć ambasadorów #DiversityInTransport**[85] mogłaby zostać rozszerzona o sektor turystyczny w celu podnoszenia świadomości na temat kwestii równości w kontekście transportowym turystyki oraz wspierania wdrażania strategii Unii na rzecz równości[86] .

Turystyka kulturowa stanowi ważny segment turystyki oraz narzędzie polityczne służące rozwojowi regionalnemu, ochronie dziedzictwa, włączeniu społecznemu, innowacjom i zrównoważonemu rozwojowi. Zrównoważona turystyka kulturowa może pomóc UE w przejściu od turystyki opartej na ilościowej skali ku modelowi bardziej zorientowanemu na wartość, odpornemu, uwzględniającemu specyfikę danego miejsca, świadomemu kwestii klimatycznych i zrównoważonemu społecznie. **Młodym ludziom program DiscoverEU**[87] **oferuje możliwości poznawania różnorodności kulturowej Europy poprzez edukacyjną, sprzyjającą włączeniu społecznemu i zrównoważoną turystykę kulturową.**

---

[79] Eurostat, „Osoby nieuczestniczące w turystyce według przyczyny i płci", baza danych Eurostatu, dostęp: listopad 2026 r.
[80] Międzynarodowa Organizacja Turystyki Społecznej (ISTO), „Kim jesteśmy", dostęp w listopadzie 2026 r.
[81] Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, „Dyrektywa (UE) 2024/2841 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2024 r. ustanawiająca europejską kartę osoby niepełnosprawnej oraz europejską kartę parkingową dla osób niepełnosprawnych", Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, 2024.
[82] Komisja Europejska, „O AccessibleEU", Centrum zasobów AccessibleEU, data dostępu: listopad 2026 r.
[83] Komisja Europejska, „Prawa pasażerów: ukierunkowana zmiana przepisów w celu lepszego zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych i o ograniczonej sprawności ruchowej", „Wyraź swoją opinię", data dostępu: listopad 2026 r.
[84] Komisja Europejska, „Kobiety w transporcie – platforma UE na rzecz zmian", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, data dostępu: listopad 2026 r.
[85] Komisja Europejska, „Różnorodność w transporcie", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, data dostępu: listopad 2026 r.
[86] Komisja Europejska, „Strategia na rzecz równości płci na lata 2026–2030", COM(2026) 113 wersja ostateczna; Komisja Europejska, „Wzmocnienie strategii na rzecz praw osób niepełnosprawnych do 2030 r.", COM(2026) 541 wersja ostateczna; Komisja Europejska, „Unia równości: Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ+ na lata 2026–2030", COM(2025) 725 final.
[87] Komisja Europejska, DiscoverEU, stan na listopad 2026 r.

Obszar działania 7: Komisja

- zaproponuje **ukierunkowaną zmianę przepisów dotyczących praw pasażerów** do 2028 r. w celu poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej oraz
- utworzy do 2027 r. specjalny punkt informacyjny poświęcony **prawom turystów w UE** oraz **turystyki bez barier** do 2028 r. w ramach platformy turystycznej UE.

2.4 Wzmocnienie odporności, gotowości kryzysowej i zdolności reagowania

Niedawne i trwające wstrząsy geopolityczne, w połączeniu z rosnącym ryzykiem związanym z zagrożeniami klimatycznymi, zakłóceniami w transporcie, incydentami w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz sytuacjami nadzwyczajnymi w zakresie zdrowia publicznego, uwidaczniają narażenie ekosystemu turystycznego na kryzysy oraz potrzebę gotowości i skoordynowanych działań. Odporność sektora turystycznego jest już wspierana przez szeroki wachlarz unijnych instrumentów w zakresie gotowości, reagowania i odbudowy[88] . W odniesieniu do ryzyka geopolitycznego Komisja uznaje specyficzną sytuację regionów i wysp, w których odwiedzający odczuwają presję wynikającą z negatywnych skutków kryzysów geopolitycznych związanych z obawami o bezpieczeństwo i migracją, oraz wspiera działania mające na celu zaradzenie ich konsekwencjom, w tym poprzez przyciąganie odwiedzających, odbudowę zaufania i wzmacnianie bardziej odpornych modeli turystycznych[89] . W tym kontekście instrument EastInvest może odegrać ważną rolę we wspieraniu sektora w regionach przygranicznych na wschodzie[90] .

Ponieważ kryzysy prawdopodobnie będą się utrzymywać, a nowe będą pojawiać się, utworzona zostanie **unijna sieć koordynacji kryzysowej w turystyce**. Zgromadzi ona koordynatorów ds. kryzysów w turystyce z Komisji, państw członkowskich i regionów w celu wymiany informacji, oceny skutków specyficznych dla turystyki oraz wzmocnienia gotowości, w tym poprzez wykorzystanie odpowiedniej wiedzy specjalistycznej sektora prywatnego i podmiotów międzynarodowych. Na przykład sektor hotelarski może wnieść swój wkład poprzez stworzenie sieci **„bezpiecznych schronień”**, oferujących schronienie i wsparcie w sytuacjach kryzysowych i nagłych. Sieć ta, zamiast powielać istniejące unijne mechanizmy koordynacji i gotowości kryzysowej[91] , będzie je uzupełniać, zapewniając, że informacje docierają do organów ds. turystyki, które często nie są bezpośrednio reprezentowane, oraz uwzględniając skutki i potrzeby specyficzne dla turystyki w szerszym, międzysektorowym systemie gotowości i koordynacji kryzysowej.

Odporność na zmiany klimatu stanowi integralną część gotowości i zdolności reagowania w turystyce. Komisja wykorzysta zasady, przepisy i narzędzia **unijnych ram na rzecz odporności na zmiany klimatu**[92] , takie jak referencyjna trajektoria ocieplenia globalnego, aby europejski sektor turystyczny był z założenia odporny na zmiany klimatu. Obejmuje to również Sojusz na rzecz Ubezpieczeń Klimatycznych, którego celem jest zmniejszenie luki w ochronie ubezpieczeniowej, również w sektorze turystycznym. W kontekście

[88] Obejmują one unijny mechanizm ochrony ludności, unijną strategię gotowości, plan awaryjny w zakresie transportu, akt w sprawie sytuacji nadzwyczajnych i odporności na rynku wewnętrznym, unijne narzędzia wczesnego ostrzegania i monitorowania oraz wsparcie finansowe, takie jak Fundusz Solidarności Unii Europejskiej i odpowiednie ramy pomocy państwa.

[89] Komisja Europejska, „Komunikat Komisji: Wytyczne wyjaśniające niektóre przepisy UE mające zastosowanie do pasażerów i turystyki, a także do operatorów transportowych, w tym w świetle obecnego ograniczenia dostaw paliwa lotniczego z Bliskiego Wschodu”, C/2026/2669, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, maj 2026 r.;

[90] Komisja Europejska, „Komunikat w sprawie regionów wschodnich UE graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą: silne regiony dla bezpiecznej Europy”, COM(2026) 82 wersja ostateczna.

[91] Komisja Europejska, „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie unijnego mechanizmu ochrony ludności oraz wsparcia Unii na rzecz gotowości i reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia, a także uchylającego decyzję nr 1313/2013/UE”, COM(2025) 548 final, 2025 r., data dostępu: listopad 2026 r.; Komisja Europejska i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, „Wspólny komunikat skierowany do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie strategii Unii na rzecz gotowości”, JOIN(2025) 130 final, 2025 r., data dostępu: listopad 2026 r.

[92] Komisja Europejska, „Odporna Europa w obliczu zmieniającego się klimatu: komunikat w sprawie ram UE na rzecz odporności klimatycznej”, COM(2026) 720 final.

pożary lasów – w komunikacie w sprawie zintegrowanego zarządzania ryzykiem związanym z pożarami lasów[93] zachęca się również państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy między podmiotami z branży turystycznej, rolnikami i leśnikami, władzami lokalnymi oraz ekspertami ds. bezpieczeństwa przeciwpożarowego w celu zwiększenia świadomości odwiedzających na temat zagrożeń. Zgodnie z zapowiedzią zawartą w orędziu o stanie Unii z 2026 r. Komisja przedstawi do 2027 r. **europejski plan dotyczący fal upałów**, który przyczyni się również do zwiększenia odporności sektora turystycznego na zmiany klimatu.

Obszar działania 8: Komisja

- utworzy do 2027 r. **unijną sieć koordynacji kryzysowej w turystyce**, aby lepiej przygotować się na kryzysy dotykające w szczególności sektor turystyczny i skuteczniej na nie reagować, a także
- wspierać europejski sektor turystyczny w zwiększaniu odporności na zmiany klimatu do 2027 r., opierając się na **unijnych ramach na rzecz odporności na zmiany klimatu**.

3 Wzmocnienie współpracy międzynarodowej i działań informacyjnych

Turystyka jest potężnym motorem zacieśniania więzi, łączącym ludzi ponad granicami. Strategia ma na celu wzmocnienie globalnego oddziaływania i przywództwa UE w tym sektorze poprzez bardziej strategiczne wykorzystanie turystyki jako narzędzia działań zewnętrznych UE i dyplomacji miękkiej. Komisja będzie **aktywnie angażować się w działania organizacji międzynarodowych i forów wielostronnych**, w tym OECD, Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej wyspecjalizowanych agencji, a także odpowiednich platform G20 i G7. **Komisja i Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Turystyki uzgodnią nowe ramy współpracy** w celu wspólnego wspierania konkurencyjnej, zrównoważonej i odpornej turystyki. Komisja wzmocni również dwustronną i regionalną współpracę w dziedzinie turystyki z krajami partnerskimi, m.in. poprzez nowe, **dedykowane dialogi i fora UE dotyczące turystyki**, takie jak te prowadzone w ramach forum UE–Rada Współpracy Państw Zatoki Perskiej (GCC), z Indiami i Japonią, wykorzystując doświadczenia z istniejących dialogów UE dotyczących transportu oraz, w stosownych przypadkach, szerszych partnerstw międzynarodowych. Mogą one wspierać współpracę w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju i odporności, umiejętności, cyfryzacji i łączności, ze szczególnym uwzględnieniem krajów objętych procesem rozszerzenia i krajów sąsiedzkich. Na przykład Pakt na rzecz regionu Morza Śródziemnego[94] wspiera turystykę poprzez promowanie zrównoważonego rozwoju, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz współpracę transgraniczną w celu zwiększenia atrakcyjności regionu jako miejsca docelowego przez cały rok. Ponadto, w ramach nowej strategii arktycznej[95] , zrównoważona turystyka może przyczynić się do poprawy łączności, rozwoju lokalnego i dywersyfikacji gospodarczej.

Uzupełnieniem tych szerszych partnerstw międzynarodowych jest fakt, że umocnienie globalnej pozycji Europy wymaga jasnej i przekonującej narracji na temat tego, czym jest europejska turystyka. W tym celu UE wzmocni wspólne działania w zakresie widoczności i budowania marki, aby umocnić swoją pozycję na światowych rynkach turystycznych. Wzmocni ona **ramy „Destination Europe”**, zapewniające europejskie podejście do skoordynowanej promocji za granicą, które uzupełnia marki krajowe, regionalne i lokalne. Skoordynowana promocja przyczyni się ponadto do dywersyfikacji rynków źródłowych, zmniejszając zależność destynacji od ograniczonej liczby z nich oraz wspierając regiony dotknięte skutkami wstrząsów geopolitycznych. W przypadku regionów graniczących z Rosją, Białorusią i Ukrainą potrzebne jest wsparcie w celu zaradzenia skutkom zmniejszonego napływu turystów międzynarodowych spowodowanego obawami o bezpieczeństwo, w tym poprzez przyciąganie odwiedzających, odbudowę zaufania oraz wzmacnianie bardziej odpornych modeli turystycznych, zgodnie z komunikatem w sprawie regionów przygranicznych na wschodzie. W ramach programu „Destination Europe” Komisja będzie zachęcać **do współpracy między regionami w całej Europie w celu opracowania wspólnych tras obejmujących wiele miejsc docelowych, takich jak**

[93] Komisja Europejska, „Komunikat w sprawie zintegrowanego zarządzania ryzykiem pożarów lasów”, COM(2026) 330 wersja ostateczna.
[94] Komisja Europejska, „Pakt na rzecz regionu Morza Śródziemnego”, Dyrekcja Generalna ds. Bliskiego Wschodu, Afryki Północnej i Zatoki Perskiej, data dostępu: listopad 2026 r.
[95] Komisja Europejska, „Polityka arktyczna UE – aktualizacja”, Have Your Say, data dostępu: listopad 2026 r.

Europejskie szlaki odkrywcze, współdziałające z szlakami kulturowymi DiscoverEU oraz znakiem dziedzictwa europejskiego, które zachęcają odwiedzających do dłuższego pobytu i odkrywania mniej znanych miejsc.

Poprzez swoją politykę wizową UE będzie nadal ułatwiać, przyspieszać i zwiększać przewidywalność legalnych podróży turystów i osób podróżujących służbowo, które potrzebują wizy, aby wjechać do UE, przy pełnym poszanowaniu istniejących kompetencji. Zgodnie ze **strategią UE w zakresie polityki wizowej**[96] Komisja zbada również możliwość stworzenia wspólnego wykazu zweryfikowanych przedsiębiorstw dla zaufanych osób podróżujących służbowo. W przypadku osób, które nie potrzebują wizy, aby wjechać do UE, **europejski system informacji o podróży i zezwoleń** (ETIAS) zwiększy efektywność kontroli granicznych.

Obszar działania 9: Komisja będzie

- aktywnie angażować się w działania **organizacji międzynarodowych i forów wielostronnych**, m.in. poprzez uzgodnienie do 2027 r. **nowych ram współpracy między Komisją a Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Turystyki**,
- organizować specjalne **dialogi i fora poświęcone turystyce** z kluczowymi regionami i partnerami oraz
- wzmocni **ramy** inicjatywy **„Destination Europe”** do 2028 r., zapewniając europejskie podejście do skoordynowanej promocji za granicą.

4 Zapewnienie inwestycji, zarządzania i współpracy

Inwestycje i zarządzanie zapewniają wystarczające wsparcie dla sektora w ramach skutecznych ram współpracy, umożliwiających realizację celów Strategii.

4.1 Zintegrowane ramy finansowania i inwestycji w turystyce

Aby urzeczywistnić niniejszą strategię, turystyka potrzebuje stałych inwestycji. **Wzywa się państwa członkowskie do przeznaczenia wystarczających krajowych środków z inwestycji prywatnych i publicznych na konkurencyjną, zrównoważoną i odporną turystykę,** z uwzględnieniem luki inwestycyjnej w sektorze oraz wzrostu popytu na usługi turystyczne[97]. Obejmuje to również infrastrukturę niezbędną dla turystyki (np. porty, mariny, dworce kolejowe i gospodarkę odpadami).

W ramach obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF) UE na lata 2021–2027 sektor turystyczny korzysta z 15 programów finansowania UE. Należą do nich: polityka spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Odporności (RRF), „Horyzont Europa”, program „Jednolity rynek”, program „Cyfrowa Europa”, instrument LEADER w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) oraz Erasmus+. **Oczekuje się, że** do końca tego okresu **sektor ten skorzysta z pomocy UE w wysokości szacowanej na 18 mld EUR**, głównie w ramach RRF (około 13 mld EUR) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), w tym programu Interreg (3,7 mld EUR; 4,9 mld EUR wraz z wkładami krajowymi)[98] . W ramach RRF i EFRR państwa członkowskie i regiony uwzględniły działania w zakresie turystyki obejmujące infrastrukturę, konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw turystycznych, platformy inteligentnych destynacji, innowacyjne modele zarządzania, cyfryzację, odporność i umiejętności. RRF wspierał również reformy ram prawnych dotyczących turystyki, opracowywanie krajowych, regionalnych i lokalnych strategii zrównoważonej turystyki oraz uruchomienie organizacji zarządzających destynacjami (DMO), które odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu skuteczności inwestycji. W ramach Jednolitego Rynku

[96] Komisja Europejska, „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie strategii UE w zakresie polityki wizowej”, COM(2026) 43 final.

[97] Światowa Rada Podróży i Turystyki (WTTC), „Bridging the Gap: Travel & Tourism Capital Investment and Demand Growth Across the G20”, dostęp: listopad 2026 r.; OECD, „OECD Tourism Trends and Policies 2026”, Wydawnictwo OECD, Paryż, 2026 r.

[98] Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP, „Transition Pathway for Tourism – Taking Stock of Progress by 2024”, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2025 r.

W ramach tego programu Komisja ogłosiła zaproszenia do składania wniosków ukierunkowane na turystykę, mające na celu wsparcie MŚP o wartości ponad 48 mln EUR na lata 2021–2025. Inne unijne instrumenty finansowania, takie jak Europejski Fundusz Morski, Rybołówstwa i Akwakultury (EMFAF), również wspierały inicjatywy związane z turystyką, zwłaszcza poprzez specjalne zaproszenia do składania wniosków promujące zrównoważoną turystykę morską i przybrzeżną w regionach przybrzeżnych i najbardziej oddalonych UE.

W perspektywie krótkoterminowej **państwa członkowskie, regiony i podmioty działające w branży turystycznej mogą skorzystać ze środków finansowych nadal dostępnych w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027 w celu wspierania konkurencyjnej, zrównoważonej i odpornej turystyki oraz związanych z nią inwestycji**. W perspektywie średnioterminowej projekt wniosku Komisji dotyczącego WRF na lata 2028–2034 oferuje zintegrowaną i przekrojową perspektywę finansowania dla turystyki. Obejmuje to (i) program „Horyzont Europa" oraz Europejski Fundusz na rzecz Konkurencyjności, wspierające badania i innowacje, pomoc dla MŚP, przejście na gospodarkę niskoemisyjną oraz skalowanie działań, w tym konkretne odniesienie do zrównoważonej turystyki, (ii) program AgoraEU wspierający kulturę, różnorodność kulturową i językową oraz dziedzictwo kulturowe, a także program Erasmus+ wspierający rozwój edukacji i szkoleń, (iii) instrumenty finansowe na szczeblu UE, takie jak InvestEU[99] , przy wsparciu partnerów wdrażających, takich jak Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR)[100] oraz Grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), w tym Europejski Fundusz Inwestycyjny[101] , wyraźnie uznających turystykę i podróże za istotne sektory inwestycyjne, oraz (iv) konkretny cel w krajowych i regionalnych planach partnerstwa oraz w planie Interreg. **Wieloletnie ramy finansowe na lata 2028–2034 stanowią zatem wyjątkową okazję do skierowania środków finansowych zgodnie z filarami określonymi w niniejszej strategii**, w szczególności w zakresie wspólnych priorytetowych obszarów inwestycyjnych (np. cyfryzacja, innowacje, środowisko i umiejętności). Instrumenty finansowe mogłyby odegrać szczególnie istotną rolę w pozyskiwaniu inwestycji prywatnych oraz angażowaniu lokalnych banków, które są blisko rzeczywistości małych i średnich przedsiębiorstw z sektora turystycznego.

Komisja zachęca państwa członkowskie do jak najlepszego wykorzystania tych możliwości finansowania, które zgodnie z przewidywaniami zostaną udostępnione w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034, w celu zwiększenia konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju i odporności sektora turystycznego, z uwzględnieniem konkretnych potrzeb krajowych i regionalnych[102] . Właściwe wyznaczenie tych priorytetów będzie również wspierane poprzez wzmocnienie oceny gospodarczych i społecznych skutków turystyki w ramach procesu semestru europejskiego, w tym w sprawozdaniach krajowych. Ponadto **Komisja będzie wspierać państwa członkowskie i regiony w opracowywaniu inwestycji i reform związanych z turystyką**, m.in. poprzez dzielenie się najlepszymi praktykami dotyczącymi tworzenia listy projektów oraz wykorzystywania instrumentów finansowych w sposób przynoszący wymierne korzyści dla MŚP.

Komisja regularnie publikuje **wytyczne dotyczące dostępu MŚP do finansowania**[103] **.** W 2026 r. Komisja zaktualizowała wytyczne dotyczące dostępu do funduszy unijnych. Praktyczny zestaw wskazówek dotyczących *tego, co należy robić*, a *czego nie,* pomaga MŚP zidentyfikować możliwości finansowania i prowadzi je przez proces składania wniosków. Sekcja platformy poświęcona wsparciu finansowemu oraz zawarte w niej praktyczne narzędzia będą regularnie aktualizowane, w tym w odniesieniu do wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034. Oprócz tych praktycznych wskazówek Komisja będzie nadal **zapewniać lokalne doradztwo eksperckie dla przedsiębiorstw z branży turystycznej za pośrednictwem sieci Enterprise Europe Network**[104] **.**

---

[99] Komisja Europejska, „InvestEU", stan na listopad 2026 r.

[100] Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR), „Projekty dotyczące nieruchomości i turystyki", dostęp: listopad 2026 r.

[101] Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI), „Strona główna", dostęp w listopadzie 2026 r.

[102] Należy zauważyć, że zakres i dostępność takiego wsparcia będą zależały od wyniku trwających negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych.

[103] Komisja Europejska, „Przewodnik UE pomaga podmiotom z branży turystycznej w poruszaniu się po funduszach na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej", dostęp: listopad 2026 r.; Komisja Europejska, „Fundusze UE a przedsiębiorstwa", Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu, dostęp: listopad 2026 r.

[104] Komisja Europejska, „Turystyka", Enterprise Europe Network, dostęp: listopad 2026 r.

4.2 Skuteczne ramy współpracy UE w dziedzinie turystyki

Wizja przyszłości turystyki w UE jako wspólnego i opartego na współpracy przedsięwzięcia może zostać zrealizowana jedynie poprzez silny mechanizm współpracy, pozwalający przezwyciężyć fragmentację operacyjną, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady pomocniczości. Komisja jest zaangażowana w zapewnienie skutecznego wdrożenia niniejszej strategii we współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami. W tym celu Komisja powoła **Sojusz na rzecz Turystyki UE na wysokim szczeblu,** któremu przewodniczyć będzie właściwy komisarz i który będzie reprezentował wspólne interesy ekosystemu turystycznego. Sojusz zgromadzi państwa członkowskie, regiony, władze lokalne, sektor prywatny oraz Komisję. Jego podstawą będzie zestaw kierunków działań obejmujących główne działania niniejszej strategii. Kierunki te będą elastyczne i dostosowywalne do pojawiających się potrzeb i priorytetów, opierając się w stosownych przypadkach na finansowaniu konkretnych projektów i odpowiednich mechanizmach zarządzania.

Głównym celem Sojuszu będzie wspieranie realizacji niniejszej strategii oraz zapewnienie synergii między jej kluczowymi działaniami. Dzięki połączeniu istniejących struktur współpracy UE w dziedzinie turystyki, w szczególności Komitetu Doradczego ds. Turystyki (TAC)[105] oraz grupy ekspertów „Razem na rzecz turystyki w UE" (T4T)[106] , z realizacją kierunków działań przewidzianych w strategii (np. Akademia UE, Obserwatorium Turystyki UE, Inicjatywa UE na rzecz uproszczenia), Sojusz zapewni legitymację, skalę i podstawy operacyjne niezbędne do ułatwienia współpracy, identyfikacji wyzwań i potencjalnych rozwiązań oraz ułatwienia ich wdrażania w całym sektorze. **W 2027 r. Komisja ogłosi zaproszenie do zgłaszania zainteresowania udziałem w Sojuszu skierowane do dodatkowych przedstawicieli sektora prywatnego.**

Aby zapewnić, że cała różnorodność szeroko pojętego europejskiego ekosystemu turystycznego będzie miała silny głos i będzie mogła aktywnie angażować się w kształtowanie polityki turystycznej UE, w ramach Sojuszu powstanie społeczność internetowa otwarta dla osób fizycznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, stowarzyszeń zawodowych, przedsiębiorstw i innych zainteresowanych stron, działająca w oparciu o istniejące struktury[107] . Będzie ona pełnić rolę forum dyskusyjnego poświęconego nowym trendom i zagadnieniom w europejskiej turystyce oraz promować otwartą dyskusję i wymianę wiedzy na temat polityki i praktyki turystycznej.

Współpraca wykracza poza ramy i powinna promować doskonałość. Od 2019 r. w ramach inicjatywy „Europejskie Stolice Turystyki" wyróżniane są destynacje za wyjątkowe osiągnięcia w dziedzinie turystyki zrównoważonej, dostępnej, cyfrowej i kulturowej. Nadszedł czas, aby znacznie rozszerzyć zakres tej inicjatywy, aby zwiększyć widoczność europejskich destynacji i ukrytych perełek dzięki ich doskonałości, uosabiającej to, co Europa ma do zaoferowania najlepszego. Komisja przygotuje wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie nowej **nagrody „Europejskie Stolice Turystyki**", czerpiąc z doświadczeń związanych z inicjatywą „Europejskie Stolice Kultury". Komisja wzmocni wymiar zrównoważonej turystyki w ramach inicjatywy „Europejskie Stolice Kultury", udzielając odpowiednich wytycznych miastom posiadającym ten tytuł.

Aby jeszcze bardziej wzmocnić współpracę w całym sektorze, Komisja zainicjuje również pierwsze **„Dni Turystyki w Europie**" – cieszącą się dużym rozgłosem, odbywającą się co dwa lata flagową imprezę, która stanie się wyjątkowym miejscem spotkań służącym omówieniu tematów związanych z turystyką w Europie. Wydarzenie to zgromadzi polityków wysokiego szczebla, instytucje finansowe, przedstawicieli branży oraz podmioty działające w sektorze turystycznym w celu omówienia konkretnych środków i wymiany najlepszych praktyk dotyczących rozwoju konkurencyjnej, zrównoważonej i odpornej turystyki w Europie.

---

[105] Komisja Europejska, „Komitet Doradczy ds. Turystyki", Rejestr grup ekspertów Komisji i innych podobnych podmiotów, dostęp: listopad 2026 r.

[106] Komisja Europejska, „Razem na rzecz turystyki w UE – T4T", Rejestr grup ekspertów Komisji i innych podobnych podmiotów, dostęp: listopad 2026 r.

[107] Komisja Europejska, „Pierwsze kroki: zapoznanie się ze stroną główną i nawigacją platformy turystycznej UE", dostęp: listopad 2026 r.

Obszar działania 10: Komisja

- utworzy do 2027 r. **Sojusz Turystyczny UE** w celu usprawnienia działania różnych istniejących grup koordynacyjnych i eksperckich UE oraz wsparcia realizacji niniejszej strategii,
- **wspierać państwa członkowskie i regiony w opracowywaniu inwestycji i reform związanych z turystyką**, w tym poprzez dzielenie się najlepszymi praktykami dotyczącymi tworzenia listy projektów oraz wykorzystania instrumentów finansowych w sposób przynoszący wymierne korzyści dla MŚP,
- będzie nadal rozwijać lokalny **potencjał doradczy ekspertów w dziedzinie turystyki** poprzez sieć Enterprise Europe Network oraz inne odpowiednie inicjatywy,
- zaproponuje do 2027 r. nową **nagrodę „Europejskie Stolice Turystyki"** w oparciu o istniejącą inicjatywę oraz
- zorganizować pierwsze **„Dni Turystyki w Europie**" do 2027 r. jako cieszącą się dużym rozgłosem, odbywającą się co dwa lata flagową imprezę, mającą na celu dalsze wzmocnienie współpracy w całym sektorze turystycznym.

Droga naprzód – kształtowanie przyszłości turystyki w UE

Niezrównana różnorodność przyrodnicza, kulturowa i terytorialna Europy stanowi największy atut turystyki. Z kolei turystyka jest jednym z najsilniejszych przejawów tego, czym charakteryzuje się Unia Europejska: jest przyjazna, bezpieczna, konkurencyjna, zrównoważona, odporna i stanowi całość większą niż suma jej części. Niniejsza strategia traktuje turystykę jako kluczowy sektor wspierający konkurencyjność, zrównoważony rozwój i odporność UE; jako siłę napędową wzajemnego zrozumienia, spójności społecznej oraz pozycji Europy na arenie międzynarodowej.

Droga, która przed nami stoi, wymaga wspólnych wysiłków na każdym szczeblu, aby sprostać wyzwaniom stojącym przed europejskim sektorem turystycznym. Równoważenie przepływów turystycznych, wypełnianie luk w umiejętnościach, wdrażanie danych i możliwości cyfrowych, zapewnienie inkluzywności i przystępności cenowej, a także płynnej łączności, wysokiego poziomu praw turystów oraz przekształcanie presji środowiskowej w szanse na innowacje nie mogą być osiągnięte w izolacji. Aby zapewnić długoterminowy zrównoważony rozwój turystyki w UE w świecie powtarzających się zakłóceń, niezbędna jest zdolność do przewidywania wstrząsów, amortyzowania ich skutków i odbudowy po nich. Niniejsza strategia stanowi ramy, w których wszystkie podmioty na wszystkich poziomach mogą działać wspólnie, osiągając większy wpływ.

Chociaż Europa jest wiodącym kierunkiem turystycznym na świecie, utrzymanie tego statusu wymaga ciągłej odnowy. Na coraz bardziej konkurencyjnym rynku globalnym Europa musi nadal wyróżniać się jakością, zrównoważonym rozwojem, dostępnością i autentycznymi doświadczeniami. Niniejsza strategia zapewnia sektorowi głos, widoczność i zarządzanie, których potrzebuje, aby odwiedzający, przedsiębiorstwa i społeczności lokalne mogły czerpać pełne korzyści z turystyki.

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, 4.11.2026
COM(2026) 777 wersja

ostateczna ZAŁĄCZNIK

ZAŁĄCZNIK

do

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW

Strategia UE na rzecz zrównoważonej turystyki

{SWD(2026) 777 wersja ostateczna}

Strategia UE na rzecz zrównoważonej turystyki – harmonogram działań

Filar 1 – Zwiększanie konkurencyjności turystyki w UE	
Obszar działania 1: Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi MŚP: współpraca, uproszczenie i wzrost	
Uruchomienie **unijnej inicjatywy** na rzecz **uproszczenia procedur** w turystyce w celu zebrania praktycznych danych dotyczących obciążeń administracyjnych, z jakimi boryka się sektor turystyczny i poszczególne destynacje.	Pierwsza połowa 2027 r.
Przedstawienie w 2026 r. wniosku dotyczącego **zmiany i unowocześnienia przepisów dotyczących podatku VAT mających zastosowanie do sektora podróży i turystyki.**	Druga połowa 2026 r.
Rozpoczęcie ukierunkowanego **wsparcia dla MŚP z sektora turystycznego** w zakresie ich przejścia na czystą energię i cyfryzację.	Druga połowa 2027 r.
Obszar działania 2: Dane, cyfryzacja i innowacje	
Wsparcie dla państw członkowskich w zakresie wdrażania **wspólnej europejskiej przestrzeni danych dotyczących turystyki** w celu zapewnienia dostępu do wysokiej jakości, wiarygodnych danych.	Pierwsza połowa 2029 r.
Utworzenie **Obserwatorium Turystyki UE** w celu monitorowania zmian w całym sektorze, analizować istotne trendy oraz dostarczać informacji przydatnych dla kształtowania polityki UE.	Pierwsza połowa 2027 r.
Ułatwianie tworzenia **większych synergii między start-upami z branży turystycznej a inwestorami**, m.in. poprzez organizację wydarzeń służących nawiązywaniu kontaktów.	Pierwsza połowa 2027 r.
Przedstawienie wniosku dotyczącego **modernizacji rozporządzenia (UE) nr 692/2011 w sprawie europejskich statystyk dotyczących turystyki.**	Druga połowa 2027 r.
Obszar działania 3: Umiejętności i talenty w turystyce	
Utworzenie wysokiej jakości **Akademii Turystyki UE** w celu zapewnienia niezbędnych szkoleń i rozwoju talentów, których potrzebuje ten sektor.	Druga połowa 2027 r.
Opublikowanie **badania dotyczącego warunków pracy w turystyce**.	Druga połowa 2028 r.
Obszar działania 4: Płynna i zrównoważona łączność oraz infrastruktura	
Złożenie wniosku o **zmianę rozporządzenia w sprawie usług lotniczych** w celu zwiększenia niezawodności, przejrzystości i odporności transportu lotniczego w Europie oraz przeprowadzenie oceny adekwatności przepisów dotyczących portów lotniczych.	Druga połowa 2027 r.
Przedłożenie **wniosku legislacyjnego mającego na celu ułatwienie i obniżenie kosztów korzystania z wypożyczonych samochodów w ruchu transgranicznym.**	Druga połowa 2027 r.
Dalsze zwiększanie **atrakcyjności transportu kolejowego dla turystyki** poprzez nawiązywanie kontaktów między podmiotami z branży kolejowej i turystycznej podczas **wydarzeń na wysokim szczeblu.**	Druga połowa 2027 r.

	Poszukiwanie rozwiązań zapewniających **interoperacyjność lokalnych systemów biletowych w całym UE** we współpracy z organami zarządzającymi transportem publicznym i stowarzyszeniami.	Pierwsza połowa 2028 r.
Filar 2 – Wzmocnienie zrównoważonego rozwoju i budowanie odporności		
Obszar działania 5: Przejście na czystą gospodarkę i gospodarkę o obiegu zamkniętym		
	Wspieranie **małych i średnich przedsiębiorstw z branży turystycznej w stosowaniu odpowiednich przepisów UE oraz dostępnych narzędzi związanych z przejściem na gospodarkę ekologiczną i działaniami na rzecz klimatu**, w tym poprzez opracowanie dla MŚP zestawu narzędzi zawierającego wytyczne oraz oferowanie szkoleń oraz działań w zakresie budowania potencjału.	Druga połowa 2028 r.
	Przedstawienie zaktualizowanych **kryteriów unijnego oznakowania ekologicznego dla usług zakwaterowania turystycznego** w celu wspierania bardziej zrównoważonych modeli biznesowych w turystyce.	Druga połowa 2028 r.
Obszar działania 6: Model zarządzania turystyką w UE		
	Rozpoczęcie prac nad wspólnym **unijnym modelem zarządzania turystyką** w ramach procesu opartego na współpracy, mającego na celu wsparcie destynacji turystycznych.	Druga połowa 2027 r.
	Przedstawienie projektu **zalecenia Rady w sprawie zrównoważonego zarządzania turystyką** oraz wspólnego **zestawu narzędzi UE na rzecz zrównoważonej turystyki,** aby pomóc destynacjom w osiągnięciu korzystnych przepływów turystycznych.	Druga połowa 2027 r.
Obszar działania 7: Promowanie praw turystów, przystępności cenowej i turystyki sprzyjającej włączeniu społecznemu		
	Przedstawienie propozycji **ukierunkowanej zmiany przepisów dotyczących praw pasażerów** w celu poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej.	Druga połowa 2028 r.
	Utworzenie specjalnego punktu informacyjnego poświęconego **prawom turystów w UE** oraz **turystyce dostępnej** w ramach platformy turystycznej UE.	Pierwsza połowa 2027 r. i pierwsza połowa 2028 r.
Obszar działania 8: Wzmocnienie odporności, gotowości kryzysowej i zdolności reagowania		
	Utworzenie **unijnej sieci koordynacji kryzysowej w turystyce** w celu lepszego przygotowania się na kryzysy dotykające w szczególności sektor turystyczny oraz reagowania na nie.	Druga połowa 2027 r.
	Wspieranie europejskiego sektora turystycznego w zwiększaniu odporności na zmiany klimatu w oparciu o **unijne ramy odporności na zmiany klimatu.**	Druga połowa 2027 r.
Filar 3 – Zacieśnianie współpracy międzynarodowej i działań informacyjnych *(obszar działania 9)*		
	Aktywne zaangażowanie w działania **organizacji międzynarodowych i forów wielostronnych**, w tym poprzez uzgodnienie **nowych ram współpracy między Komisją a Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Turystyki.**	W trakcie realizacji
	Organizowanie specjalnych **dialogów i forów poświęconych turystyce** z udziałem kluczowych regionów i partnerów.	W trakcie realizacji

Udoskonalenie **ram „Destination Europe”**, zapewniających europejskie podejście do skoordynowanej promocji za granicą.	Pierwsza połowa 2028 r.
Zapewnienie inwestycji, zarządzania i współpracy *(obszar działania 10)*	
Utworzenie **Sojuszu Turystycznego UE** w celu usprawnienia działania różnych istniejących grup koordynacyjnych i eksperckich UE oraz wsparcia wdrażania niniejszej strategii.	Druga połowa 2027 r.
Wspieranie państw członkowskich i regionów w opracowywaniu inwestycji i reform związanych z turystyką, w tym poprzez dzielenie się najlepszymi praktykami dotyczącymi tworzenia listy projektów oraz wykorzystania instrumentów finansowych w sposób przynoszący wymierne korzyści dla MŚP.	W trakcie realizacji
Dalszy rozwój lokalnego **potencjału doradczego w dziedzinie turystyki** poprzez sieć Enterprise Europe Network oraz inne odpowiednie inicjatywy.	W trakcie realizacji
Zaproponowanie nowej **nagrody „Europejskie Stolice Turystyki”** w oparciu o istniejącą inicjatywę.	Druga połowa 2027 r.
Zorganizowanie pierwszych **Dni Turystyki w Europie** jako cieszącego się dużym rozgłosem, odbywającego się co dwa lata wydarzenia flagowego, mającego na celu dalsze wzmocnienie współpracy w całym .	Druga połowa 2027 r.